

העולם הזה

כוכבת השנה

קים נובק

העולם הזה

העורך הראשי:

אורי אבנרי

ראש המערכת:

שלום כהן

עורכי-משנה:

דוב איהן, אורי סלע

עורך כיתוב:

סילבי קשת

הכתב הראשי:

שרגא הרניץ

עורך תבנית:

אהרון צור

צלם המערכת:

אריה קרן

חברי המערכת:

ישראל ביבר, גינא נבי, שיינ גלור, לילי גלילי, דויד הורוביץ, רותי ורד, רוגי זוהר, אברהם חרסון, אוסטר טאובר, משה לשם, אביבה ססן, עמוס קינון, שלמה קרן, אלי תבור.

הצייר הראשי: עורך דפוס: מנהל מעבדה: שמואל ברתור, אריה אריאל, נתן רוו

העתון הנקרא ביותר במדינה

2.1.72

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785, ת.ד. 136. מען למברקים: "עולמפרט", המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס משת ששם בע"מ, ת"א, טל. 62239. המערכת איננה אחראית עבור תוכן הי מודעות, כולל מודעות המפורסמות תחת הכותרת "דו"ח לצרכן", "דו"ח לנוסע" וכל המודעות ונספחים של-ידי המערכת. ההפצה: דרך סופל ובנוי, תל-אביב, רחוב אדרה'ס 24, טלפון 5673; מחלקת ההפצה: ביהודה'רד (בחדר) טלפון 67967.

בשבוע שעבר זכו חמשה אנשי-השנה הראשונים של העולם הזה לחברם הששי. הוא היה הראשון שאינו חי בארץ, אם כי בילה כמה חדשים מענינים ומאלפים על אדמת מדינת ישראל, בסביבת פאלוגיה.

כרגיל, החלו ההתעצויות הראשונות על בחירת האיש חמשה חדשים לפני שעת' האפס. נערך בירור מוקדם של המועמדים, כדי לאפשר לאנשי החקר להתחיל באסוף החומר היסודי עליהם.

הבחירה לעולם אינה קלה. כי איש-השנה אינו אדם סתם. הוא האיש שהשפיע ביותר על מאורעות השנה. במלים אחרות: הכתבה עליו צריכה להפוך באופן אוטומטי לכתבה על הבעיה המרכזית של השנה.

בהתעצות ראשונה זו הוזכרה שורה של שמות המועמדים העיקריים היו דויד בן-גוריון (סילוק שרת ובעיית המלחמה והי שלום, תוך שילוב עם בעיות השחיתות), משה דיין (בעיות המלחמה המונעת ו-גיבוש צה"ל), לוי אשכול (בעיות הכלכלה והשחיתות), מרדכי שטסנר (המלחמה ב-שחיתות) וגמאל עבד אל-נאצר. שמו של מרדכי אורן, שהופיע כבר לפני שלוש שנים כמועמד לאיש-השנה של אז, נפסל עוד

כחודשים לפני שעת'האפס החלה העבודה המעשית על שלוש המועמדים העיקריים. אולם ברגע שהלאים גמאל עבד אל-נאצר את התעלה, ונסתבר כי תגובת ישראל תהיה חוסר-תגובה, היה ברור לכולנו שאם לא יחול מפנה פתאומי, יהיה השליש המצרי איש-השנה.

עבודת-החקר התנהלה בקדחתנות. נבי דקה כל מלה שנכתבה ארפסע עלידי עבד אל-נאצר בכלל, ועל ישראל בפרט. בתנים אלה חיברו כמה וכמה מחקרים נוספים. רמזים שונים בכתבי עבד אל-נאצר על צלחה אלידין, למשל, חיברו לא רק לימוד יסודי של פרשת הצלבנים, אלא גם בדיקת הצורה בה משתקפת פרשה זו בעיני צעיר ערבי מצרי. כי הצורה בה רואה עבד אל-נאצר את צלחה אלידין, היא הצורה העלולה לק בוע את דרכו בעתיד.

בשעה שאנשי החקר דברו רבבות מלים של חומר בולמי, הכין צייר-המערכת, שמואל ברתור, כמה וכמה תרשימים יסודיים ל-ציור השע. מכולם בחרנו בסופו של דבר את הציור היד הפורצת את כבליה, והמא-יימת באותה שעה על ישראל.

הנוסח הסופי של כתבת-השנה הוכן סמוך להופעת הגליון, ועד הרגע האחרון ממש הוכנסו בו שינויים, כפי שהזכיר עלידי הי מאורעות המתפתחים. אולם קריהמחשבה היי סודי שהשתקף באמר - בעית ההשתלבות

מכתבים

איש השנה

בתיבתכם (העולם הזה 066) ויעוצה אותי. איך יכולתם לפאר נכח' ושנאישראל כעבד אל-נאצר בתואר איש השנה?

דויד בראון, תל-אביב
לצערי, צדקתם...
חיה גליקמן, חיפה
כמה קיבלתם משיירות התעמולה של הרודו העלוב?

אלברט לויסס, באר-שבע
מעשה נבון, שהוכיח על בנרות פוליטיות. תהיה הרגשתי כיהודי אשר תהיה, איני יכול להימלט מהמסקנה ההגיונית כי אכן היה רודו מצרים האיש שהמביע את תוחמו יתור מכל אדם אחר על השנה שעברה.

אלי קרונבר, נתניה
מוסקבה משפפסת ידיה בנחת במערב שורר בילבול ופחד סובאריס נאמר עשה מלאכה נאה מי יתן וכל יום ילאימו תעלה מירושלים קול קורא כמכבר מה בדבר חושש השים ומעבר, מורה ומעבר מנמנים בפוכה המעבר סגור, אך הבעיה פתוחה. חנה בת-שלום, חיפה

כתבתכם, שבה שזור ההגיון הישר כחוס השני. ניהות שאיפות התנועות הלאומיות של ערב ושל היהודים הינו הצלול ביותר שקראתי עד כה. אך לצערנו הרב, לא נכתבו דברים אלה לפני 50 או 60 שנה, על כן, לא נשאר מנוס מפני התנועות שהי הרכבות הלאומיות, תור שיכונות דמים ועיוות שאיפות השלום של שני המהנות. ד"ר ז. לוי, תל-אביב

לדברייכם, יוצא כאילו עבד אל-נאצר היה מוכן בראשית שלטונו לכרות ברית שלום עם ישראל. הרי אתם יודעים כי טענה זו מנוכחת מכיוון ששום מנהיג ערבי - וביחוד בראשית דרכו - אינו יכול להעזי להתיר עם ישראל. על אחת כמה וכמה, שורר עבדאללה הירדני היה עדיין סבי נגד עניי סנן האלוף הנבונה, החייכני, וכו' וכו'.

מנחם אלטמן, חדרה
...מלה טובה גם על ציור השער. כל הכבוד לצייר המערכת, שמואל בק. הוא הניע לרמה בינלאומית ממש.

השבוע נפש

הנה ראש השנה עבר עלינו בשלום ופתי קרב יום הכיפורים. לכל הדעות, זהו זמן שבו יאה לערוך מאזן החובה והזכות של השנה... הישנו לעשות מעט חשבון נפ-שכם אתם. עורכי העולם הזה. אני משיכע בכנותכם. באהבתכם את המי-לדת ובכנותכם ללחום ולחקרוב קרוב ל-מענה. ידוע לי גם כי הינכם תומכי חיות, היודעים היטב מה פירוש המלה "קרבו". עתונכם, כפי שכל אדם יכול לראות וכפי שהכתובת לא פעם, הינו בראש וראשונה כלי מלחמה בדיכום ולא מכריזתוב. אולם הבה נראה מה עשיתם בכלי זה. אתם הורסים בשטחיות מיבצר אחרי מיבצר של השחיתות והצביעות. טוב ויפה. אתם קורעים את המסווה מעל פני המנהיגים ואתם אחר להם כפה ואחר כלב. שפיר, אתם רודפים עד חורמה כל משתמש. כל רמאי וכל נכח. ישאו על כך ברכה. זוהי זכות נדולה לצעירים בישראל.

אכתב חשבוע חושש המעבר

הידועה הסנציונית ביותר מחזית הסואי חיתה זו שרדנייתחבסון הי מחוללת, כאמיה נפאל, תקים יחידה של רדניותיכסון להנן על התעלה מפני אויבי מצרים.
עד כה חשבתי שנפאל עבר אל-נאצר הוא אדם נבון. אבל עכשיו התאכזבתי לחלוטין. כי שורה ארוכה של רדניותיכסון על גדות התעלה רק תנביר את המתיחות ובמקום להרחיע פולשים, היא רק תמשור אותם כמו זבובים לסוכר.
הנה, למשל, אני לא היה לי משולם כל חשש לכבוש את חשתי סואי, עכשיו פוכו לעשות משוה ב-נידון. להטמית לתת למשלת ישראל שהות של שבועיים ימים, אם עד אז לא תחליט לכבוש את התעלה, אתגבר לצבא הצרפתי בקפריסין.
ואם אפול - מה יכול להיות טוב יותר מאשר להתנמץ על חומה של בנסים מרקדים, לצלילי חיל מרחי?

דויד חיות, חיפה

היכר להחריר להכרת רבבות קוראים כי צו השעה הוא הצימצום, נשיאת הקרבות והנכונות לפעולה מסוכנת. אתם חסידים נדולים של מויכני, אם כן, תרי זוהי התביעה הנדולה אליכם, אשר עליה חייבים אתם לתת מענה. שמואל טל, ירושלים

חינוך משותף

קראתי על המעשה מביש של חברי תנועת נוער שהתרחצו ערומים בים בלילה (העולם הזה 085). ידועים לי מקרים רבים שארעו בתנועות נוער, התל בהשומר הצעיר וכלה בבית"ר, שבהם רחצו בנים ובנות בני 15-18 יחד ערומים בים... האם החינוך הניתן בתנועות הנוער - על כל החיוב שבו - אינו לקוי בשם זה?

שאלו אברהמי, רמת-גן

יאנוש הגיבור

זכור לנו מקרה נוסף אודות יוחנן סלץ (העולם הזה 078) מפעיל בית גנאסוריה מסוג נכור - הסוגים הנבונים יותר העי דיוס או לשבת בתל-אביב ולעבור הו - הבחין בזרם קיסורי המפעעפ מפניו המים. אולם כשהבחין בכך, היה כבר מאוחר. הי מים היו כבר בסכר בתיחה וכל רגע היה עלול הצינור להתפוצץ סלץ הקיסור, יא-למולו של אותו בחור הודמן למקום, יא-נוש האיום, שפסן עליו והפילו ארצה. הצינור התפוצץ אך הפועל יצא בכוחות כי נופו. על חיו מודה הוא עד היום סלץ, שיצא בכוחות לא פחות מאשר אלו של הי פועל, אם איננו טועים, הרי קיים בעתונכם ציון המניע לאדם המסכן את עצמו, מעל למסגרת תפקידו. נא עיינו במסגרה זו, כי סלץ יכול היה פשוט להסתלק ואיש או לא היה מאשים בבריתו. (תחת זאת) לא היה רחוק מאיבוד חיו, שלא על סנת לקבל מרס.

קבוצת עובדים ותיקים, סדום

רצה דיהאן (המשך)

דיהאן (העולם הזה 078) והלאה) נרצח בגלל קנאה. ענק רוח כמורה לא היה ולא היה למנהיג השמאל. הרצחוהו על אנטי-ציוניותו בכוכל - דבר שלא היה ולא נברא אצלו הוא הן בזמנו של 'לבוסינסקי' - ועל נסיעתו לונדון, במסגרת של מניעת מתן הצהרת בלפור. והלא ידוע גם ידוע שאונדתי-ישראל לא התנדרה להצהרת בלפור

אנשי השנה: העולה החדש (תשי"א), שמורק (תשי"ב), חיים כהן (תשי"ג), קסטנר (תשי"ד), תמיר (תשט"ו) ועבד אל-נאצר (תשט"ז).

ועל כן מוזר שאחר מציגיה יסע במסגרת של השמח משול ברוד מפלגות. הרב משה קלופמן, ירושלים
...ידוע שהרב מנחם ומכה וצלל' חשב או לבוא לירושלים ובסופו הוא היה מתקבל ברכה הראשי של העיר, ומפילא הוא היה חורס את כל הרבנות הראשית, כי הוא מושר אליו את כל הרבנים החרדים' תלמידי ישיבות וכו'. ואז שלח לו מזכיר הרבנות הראשית דאן מכתב, בו הוזהירו שלא יבוא ובחור המכתב פתחתי של ר"ר דיהאן. שמואל יעקובוביץ, מאה שרים, ירושלים

על גלגלים

כתבתכם על שביתת התחבורה (העולם הזה 085) היתה אובייקטיבית מדי. גם אני יודע שהקאופרטיבים קודמים בכמה מ-תביעותיהם, אולם לא נגד תביעות אלה שמחתי לאידם. כי אם משום מפני שניגוד כאר המנות לערוך חשבון ישן עם תנהגות, אשר יודע את הנוסע מחסיר פשט חובה, היתה עליכם לתת להם גם כן על הראש... דויד גר, תל-אביב

אך מה על כך החובה? לעומת פעילותכם העננה בשטחים שמיתוי, הרי זועקת עד לב השמים הימנעותכם מתאור הצד השני של המסע. שהרי קיים צד זה. כי אם תסבמו את הישנו 'תשט"ז', תראו כי נעשו ונעשו דברים טובים וגדולים.
ואשר לעתי: אתם ורק אתם אחראים לכך שהורר הצעיר פסק את ענינו ביחס לבעיה הערבית. אתם הייתם הראשונים - עוד בימים הראשונים של שכרות היצחקו - שקבעתם כי מוסמה של ישראל הוא במרחב ולא במערב. אתם אשר דרשנת יחס שווה למיעוט היושב בתוכנו ואתם שאמרתם כי מאמר אחרי מאמר כי ישראל יכולה וחייבת לפעול בתוך מדינות ערב כדי ליצור שם את ההיתאים שאפשרו שלום. אתם שקבעתם כי האימפריאליזם המערבי ימנר וכי יש ראל חייבת להתייצב לצד הערבים במאבק זה.
אולם זה לא מספיק. עתה עליכם לחרול לקונן מדי חורש על ההזדמנויות שהוחמצו. עליכם שוב לעמוד בראש המחנה ולהצביע על הדרכים לשלום. זה יהיה בלי ספק מאבק קשה ואולי גם לא מופלג. כי פירוש

במרחב - אינו חדש לקוראים החותקים של עתון זה. העולם הזה חזר עליו בשש שנים אלה פעמים בלתי-ספורות. לדעתי, הי תה זאת הפעולה החינוכית העיקרית, שהיא חשובה לאין ערוך מכל שאר פעולותיו.

נשאר לי רק לקחת כי הבחירה הסופית נראתה לך נכונה, שקולה ואובייקטיבית - וכי עזרה לך, בשלושת ימי החג, להקדיש שעה קלה לבירור דעתך שלך על השאלה החשובה ביותר שתקבע את חיך בשנים הבאות.

בשלב הראשון של הדיון, מאחר שלא היה קשור בבעיה יסודית אקטואלית.

בסופו של דבר הצטמצמה ההחלטה להכי רעה יסודית: מה היתה הבעיה העיקרית של השנה? המלחמה בשחיתות או החיות הערבית? היה פיתוי רב דווקא לעורכי שבר עון זה לבחור בנושא הראשון. אולם השיר קול הקר והאחראי הצביע על הנושא השני.

במשך כמה שבועות לא הוחלט סופית מי יהיה איש-השנה לאור שיקול זה - ביגי, דיין או השליש המצרי. עקבנו אחרי התפתחות הענינים בדיוני הממשלה, בצמרת המדינה ובזירה הבינלאומית, כדי להמליט סופית למי מגיע התואר. ובאותה שעה נשי ארה העין, כמובן, פקוזה למאורעות מפ-תיעים, שהיו עלולים לשנות את השיקול היסודי.

לוי סלץ

העמוד, בחמינה למטה,
הוא עמוד בטון בכנ סה
לבית-הקפה של חנא
אל-חלאק ברמלה. הכ-
תמים המופיעים עליו
הם כתמי דם הדם הוא
דמו של חנא אל-חלאק.
הוא הותז אל העמוד
ביום א' לשנת תשי"ז,
כאשר רצחו אותו חמישה
בריונים בדקירות סכין
פצעו את בני משפחתו
הערביים. זהו הסמל
למציאות עגומה של
מתיחות בין-עדתית
שהגיעה לשיאה ברמלה

בכי האם. לולו אל-חלאק, אשתו של הנרצח ואם אחד עשר בניה, שאף היא נדקרה בסכין בידה עלידי הבריונים, מתפרצת בבכי כשהיא

מתבוננת מדי פעם בתמונות בעלה המנוח. "הם לא הרגו רק אותי, הם הרגו משפחה שלמה!" יללה, "מה נעשה עכשיו?"

רצח ברמלה

"ה'יהודים שבאו מעיראק לא נוהגים לחיות!" קבל חנא אבו ז'כריה אל-חלאק, ערבי חסון, בעל שפם אדיר, ביושבו במסעדתו הקטנה.

במלים אלה בדיוק נפתחה לפני ארבע שנים הכתבה הראשית בגליון העולם הזה 77, שעסקה בקטטה שפרצה בין יהודים לערבים ברמלה, עקב דקירת נער יהודי.

בדיקות נבואית, התממשו השבוע דבריו אלה של אל-חלאק, ביום החמישי, א' דראש השנה תשי"ז, נרצח חנא אל-חלאק בפתח בית הקפה שלו, בידי קבוצה של בריונים מעולי עיראק.

בשעות הערב, התמלאה הרחבה שלפני בית הקפה הקטן בשפע אורחים. היו אלה בעיקר יהודים שבאו לסעוד, מילאו את כל המיטות עד שעובדי בית הקפה היו נאלצים לשאול כסאות אצל שכניהם. חנא אל-חלאק עמד מאחורי דלפק המשקאות, מעוטר הציונים הצבעוניים של ברחובות וסירות מוטור, השטים בנחל מעליו מתנוססים דגלי ישראל. על הקיר, במסגרות גדולות, התנוססו תמונותיהם של נשיא המדינה, ראש הממשלה וראש המטה הכללי. בפנים, בין המטבח מוצף ריחות הצלי, לבין הרחבה הגדושה, התרוצצו בני משפחת אל-חלאק הרבים, כשהם עמלים לספק את רצון הלקוחות.

מכונת מטרה ירוקה ניצבה בפתח הקפה, שוטר, שזה עתה סיים את ארוחתו, עלה עליה והתניעה. הוא הגיע עד לפינת הרחוב, תימרן כדי להסתובב. אותה דקה, נשמעה שריקה בחוץ. איש ממאות הלקוחות בקפה לא הבחין בקבוצה גדולה של אנשים המתקרבת למקום.

ג'ורג' שפיק עזאר (27), חתנו של בעל הקפה, העמיד על ידיו במטבח כמה צלחות חומס, התכוון לצאת החוצה. סיפר הוא על מה שאירע: "אני יוצא מהמטבח, רוצה לי הסתובב, פתאום אני מרגיש קיבלתי מכה עם סכין בגב. נפלו הצלחות מהיד שלי וראיתי את אברהם עבדוי עם סכין ביד. כרחתי לאנשים בחוץ. הוא רדף אחרי, ראה את ויליאם ואלי עומדים במטבח."

בבית-החולים בצריפין, שכב ויליאם חנא אל-חלאק (19), כשראשו וידייו חבושים.

נוכח הוא כמה שהתרחש: "הייתי במטבח, פתאום שמעתי צעקה מבחוץ. כמו מישהו מקבל מכה. ראיתי את אבא שלי יוצא מה קומה ושניים באים אליו עם סכינים. שמעתי אותו צועק. יצאתי ואחד מהם בא אלי עם סכין והתחיל לדקור אותי. אם הייתי חלש, היה הורג אותי גם כן, אבל תפסתי כסא, עמדתי כמו קיר."

"אבא היה עומד כאן מאחורי הבאר", הוסיף ג'ורג'. "איך שיצא, קיבל דקירה בבטן. הלך עם זה עד הדלת ונשען עליה. צני כדורי ראה אותו שם, נתן לו עוד מכה בחזה. רצתי אחרי, תפסתי אותו על הדלת. בא עוד אחרי, נתן לו בבקבוק יד היד. שמעתי מישהו צועק: תן עוד בשביל

הזקן ילדה שלו צעקה, אבא! אבא! הוא נשען על העמוד, הסתפל על הבית ונסל."

הדיעה שהתפרסמה לאחר מכן בעתונות וברדיו אמרה: "בעל בית הקפה נרצח בקטטה בין בעל הקפה ובניו לבין קבוצת יהודים שהיו בגילופין."

★ ★ ★

"הם לא היו שיכורים." הם באו במכנסי חאקי קצרים, עם גופיות ובלי גליים, הסכינים שלהם היו סכיני קומנדו, אמר אליה, הבן הצעיר (17), שניצל בנס מדקירות. "בזמן שתמישה היו בפנים, עמדו בחוץ עוד חמישים עיראקים עם מקלות. הכרנו את אלה שדקרו. הם היו אותם האנשים שהיו כאן לפני חודש."

לפני כחודש ימים, נכנסו לבית הקפה ארבעה צעירים מעולי עיראק. צבי ומשה כדורי, אברהם עבדוי ושאלו אליהו. הם ניגשו לשולחן שזה עתה התפנה מלקוחות, השליכו מעליו את הבקבוקים והצלחות ששאריו שם. יתכן ואז היו שיכורים.

הם ביקשו מג'ורג' המלצר להגיש להם מיד, הוא הסביר להם שצריך להכין את הזמנתם. הם התמרמרו, החלו לקלל את ג'ורג' ולהכותו. פרצה תיגרה. מאות אורחי המסעדה ברחו מבלי לשלם. אם שהשאירה במקום את עגלת תינוקה חורה לקחתו רק אחרי שעה.

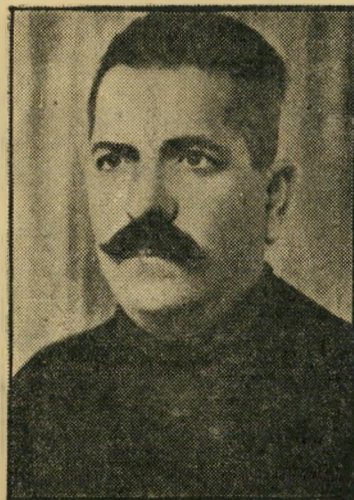
בסיום התגרה, בה השתתפו ארבעת הבחורים — המוכרים כפושעים מועדים המבלים את זמנם במשחקי קלפים ובספסרות בכרטיסי קולנוע — ובני משפחת אל-חלאק, מצאו כל המשתתפים את עצמם מולכים למעצר לשבוע ימים.

היו שניסו להסביר את מניעי הרצח באותה קטטה, בו נפצעו כל הצדדים בלי יוצא מהכלל. המשטרה, ראש העיר ושאר המוסדות, ראו בפרשה מקרה פשע רגיל על רקע של נקמה אישית, ללא כל שיקולים עדתיים.

אולם אלפים הערבים הגרים ברמלה בתוך הסחנה, העיר העתיקה המרופשת והמזוהמת, המכונה בפי התושבים היהודים בשם ה"גיטו", לא יכלו להשקיף על הבעיה מגודות ראות זו. טענו הם: "אנחנו חיים עם כל היהודים בשלום, רק עם העיראקיים אנחנו לא יכולים להסתדר."

פרשת החיכוכים בין עולי עיראק לבין המיעוט הערבי ברמלה, החלה עוד לפני שבוע שנים. כמה אלפי עולים הובאו אז לסביבות העיר, יושבו במעברות בשכונת תה. תוך שנים מספר הם היוו את הקהילה הגדולה ביותר בין 20 אלף תושביה היהודיים של העיר.

בתנאי פרנסה קשים, בתנאי מגורים וי חיים גרועים עוד יותר, כשבליבים טינה עמוקה לכל דמות ערבי שגדל בארץ הולדתם סימל בעיניהם אויב ושונא, מצאו כמה מבין עולי עיראק את הסורקן לסבלותיהם

קרוב הרצח. חנא אבו זכריה אל-חלאק, 53, בעל בית-הקפה הערבי-נוצרי, שנרצח בידי קבוצת בריונים מבין עולי עיראק.

כאן נפל מת. ג'ורג', חתנו הפצוע של חנא אל-חלאק הנרצח, מדגים לכתב העולם הזה וצלמו כיצד צנח חותנו לאחר דקירות הסכינים. היתה בריכה שלישית של זם, הוא אומר, כשנשי המשפחה האבלות מתבוננות בו בחרדה. מלוות מעשיו בזעקות-כאב ובכי בלתי פוסק.

בין שיניה, אחזה בידה את תמונת בעלה המנוח, הצביעה על שורת ילדיה, שהקטנה בהם היא עלים בת השנתיים, מיררה בבכי: "הם הרגו את נולנו, את כל המשפחה."

אותה שעה ניצבו בבית משפט השלום בר-תל-אביב שמונה עצורים, חשודים ברצח. להארכת תקופת מעצרים. חמישה מהם, צבי כדורי, משה כדורי, שאול אליהו, אברהם עבדי וסנחם יעקובי, בחורים גברתיים שופי עי שרירים, נחשדו בהשתתפות ברצח עצמו. שלושת הנותרים נחשדו בסיוע להימלט בלבד. הסביר אחד מהם, מלכולם כהן, מדוע סייע בידו לחשודים ברצח: "ראיתי את כדורי עם יד פצועה. כשאני רואה מי שהו פצוע, אין זה מעניין אותי מה עשה. קודם כל אני נותן לו עזרה."

על אף העובדות, המוכיחות שהיה כאן רצח בשל ענין נקמה אישית, מבוצע בידי פושעים מועדים ללא כל גיבוי ציבורי, לא תוכל המדינה לפתור את עצמה מאחריות לרצח מועז זה. הבעיה לא תחוסל על-ידי העונשת הפושעים בלבד.

תושבי רמלה הערביים מרגישים את עצמם שווי זכויות לכל יתר התושבים. הם קשורים לא לעיר לא בקשר מגורים או פרנסה בלבד. רמלה, עיר מולדתם היא. עתה הם הפכו בה למעשה, לאזרחים שניים במעלה, המתי גוררים בגיטו מצחין, מוסקרים להתפרצויות עוינות.

רצח חנא אל-חלאק הוא איר אדום, המתריע על אחת התופעות השליליות והמסוכנות ביותר במדינה, והעוללות להתקדם בה ביום מן הימים.

משפחה שחוסלה. אלה הם שמונת היתומים של משפחת אל-חלאק, מלבד האח הגדול, הנמצא בבית-החולים, ועוד שני אחים בוגרים, האשה המחזיקה ילדה על ברכיה את אשת החלל. מימין יושבת אמו הישישה. עתה נשארה המשפחה, מופקרת לגורלה, ללא מפרנס.

באחד מחורי הכנסיה, התכנס אותה שעה ועד הפעולה של התושבים הערביים, מורכב מראשי העדה, סוחרים ופועלים. לגביהם היה רצח חנא אל-חלאק תוצאת רשלנות השלטונות.

"מתחילים אלינו כאל גייס חמישי", הת' לונן מוחמד חדר, סוּרֵץ צעיר יפה תואר. "אם נישאר במצב כזה, יותר טוב שה' ממלה תורוק אותנו מכאן."

צורר עובדות, שהביאו להוכחת טענותיהם, כלל האשמות חמורות נגד המשטרה.

רצח אל-חלאק לא בא כדבר בלתי צפוי. מיום ששחררו ארבעת הבריגדים ממעצרים בערבות, פשטו שמועות בעיר שהם עומדים לנקום את נקמת כבודם המחולל. נעשו אמנם גישושים שונים במטרה לפייס בין הצדדים. המתווכים דרשו סכום של שלושת אלפים לירות, תמורת השכנת השלום. בני משפחת אל-חלאק סירבו. "כל פעם שעושים שלום מתחילים אחר כך בקטטות עוד פעם", אמרו.

סמל שני במשטרת רמלה, בשם עובד ציון, יעץ למשפחה: "אם לא תעשו שלום, לא נדע מה יהיה לכם בסוף". אולם בני המשפחה סמכו על הגנת ה' משטרה, לא העלו בדעתם אפשרות נקמה ורצח.

בהתפרצויות כלפי המיעוט הערבי. תחילה נשאו התפרצויות אלה אופי של עלבונות וגידופים, קטטות רחוב ועידות. בעלי האמצעים מקרב העדה העיראקית נרסו לדחוק את רגלי הערבים, לרכוש את בתי העסק שלהם ובעיקר את בתי הקפה בשטח הסחנה. מאוחר יותר, הגיעו החיכור כים עד לפוגרום דמים. היה זה לאחר ש' חולד אל-עבדי, נער ארבע בן 16, דקר לפני ארבע שנים צעיר עיראקי, בבית הקולנוע המקומי.

המון נסער התקף במטר אבנים ומכות את אנשי הרובע הערבי, פצע מהם רבים. בהתפרצות שנשאה אופי של פוגרום. אותו מקרה נסתיים עם בריחתו של הנער הערבי לשטח ירדן, עוד לפני שהובא למשפט.

★ ★ ★

פעמונים בראש צריח הכנסיה ה' אקחולית שברמלה צילצלו בצליל עמום. על מגרש הכדורסל המוזנח, שלפני הכנ' סיה, התכנסו תושביה הערביים של רמלה; זקנים, נשים ונוער. מודעות וכוונות שהופ' צו בעיר קראו לכל התושבים, כולל יהודים, להשתתף בעצרת המחאה, להבעת הטילידיות בין היהודים והערבים. אולם רק יהודים בודדים נאספו במגרש.

חרדה לעתיד. תושבי רמלה הערביים מאמינים, בעצרת המחאה בה השתתפו ראשי עיריית רמלה. חנוער הערבי לא ננצח אחרי פעולות נקמה, שקל בריצינות את חתית, רצוף א-חבסחון הנשקף לו. הנאומים שנשמעו לא הפיגו את החששות הכבדים.

מכות למתעקף. שעה ששיחזר בפני חולית העולם הזה את סיפור הרצח וחציביו על דם חותנו השפוף, לא יכל ג'ורג' לעמוד בזכרונות הזחזה והתעלף. הוא נראה בתסונה מחזק בידי ידיים שכנים וקרובים כשקרובת משפחה סופחת על פניו כדי לעוררו מעלפונו.

העם

מלחמה קולונ אית

השמחה לאידים של הבריטים בקפריסין ושל הצרפתים באלג'יריה משותפת כמעט ל כל אזרחי ישראל. השבוע נוכחה המדינה לדעת, לרוב הפתעתה, שיש לה בעיה קולו-ניאלית משלה. כמו לכל הבעיות הקולוניאליות, כמעט ולא היה גם לה פתרון.

בעיני נטוריקרטה, ילידי הארץ בני הדור השני והשלישי, שאבותיהם ישבו בירושלים לפני שמישהו הכיר את השם תיאודור הרצל, הציגים אינם אלא כובשים לבנים. אין הם מכירים במרותה הרוחנית של המדינה הצינונית, דמם מתקומם נגד דפוסי החיים ה-כפורים על עירם בידי החברה המנוצחת החדשה.

כל זה לא היה אסון, לולא הציגו נטוריקרטה ככל המורדים הקולוניאליים, במידה גדושה של קנאות לוהטת. כאשר מת ב-שבוע שעבר בנימין סגלוב, ששן קטן וצנום שחי חיי צנע עלובים בחנות זעירה, בשעת הפגנת שבת ירושלמית, נתברר לכל כי נטוריקרטה מניח למות למען השקפתם. וכמ' קום שם מוכנים אנשים למות על אידיאלי-הם, מתחילה הבעיה להסתבר.

קולוניאליזם בריטי בכל מלחמה קולוניאלית קיימת דמות הקצין הסבור שאם שר לפתור בעיות על-ידי שימוש בכוח ה-גם. בימי המנדט, היו אלה הקולוניאליים הבריטיים המגוחכים, ששלחו את מנהיגי הערבים לאיי סיישל ואת מנהיגי המחתרת הערבית לאריתריאה. במלחמה הירושלמית היה זה מספר משטרת הבירה, לוי אברמה, שמסר השבוע עדות מפתיעה בפני הועדה הציבורית שחקרה את הפגנות השבת.

קצין המשטרה החיכני לא הסתפק במ-סירת עדות משטרתית. בלבושו את מדי ה-משטרה של המדינה הביע גם כמה הצעות

מדיניות

הדרך לוואתיקאן

הנשיא המעופף של התנועה הצינונית, ד"ר נחום גולדמן, מפתיע מדי טעם את המדינה בהודעות מענינות. מאחר שה-דוקטור חובב-החיים אינו מוכן, לרוב, להיגר על דעותיו או להסיק מהן מסקנות קיצוניות, נשכחו רבות מהצהרותיו למחרת

השבוע יצא גולדמן, השווה שוב בארץ, בהתקפה מוחצת על משרד החוץ הישראלי - בגלגולו השרתי והמאירי כאחד. קבע גולדמן, בראיון שנתן לעיתונאי זר: משרד החוץ לא גילה מעולם שום יוזמה שהיא להשגת שלום עם ארצות-ערב. גולדמן, ש-התסאר פעם שאם יוטל הובר עליו יכנס לבנין האו"ם, ייפגש עם נציגי הממשלות הערביות וישג שלום תוך 24 שעות, סבר כנראה שהובר אפשרי גם כיום.

מאחר שגולדמן אינו משפיע במאומה על המדיניות הישראלית, לא היתה תוצאה רכה להצהרה זו. לעומת זאת הסתבר כי פעולה אחרת של גולדמן, שאינה קשורה בשום פרסומת, תצליח יותר. האיש שהשיג את השילומים מגרמניה המערבית עוסק עתה בגשירת גשר לעיר הוואתיקאן. המטרה: חתימה קונקורדאס (הסכם בין ממשלה לבין האפיפיור על זכויות הכנסייה הקתולית) עם הוד קדושתו, האפיפיור פיוס ה-12 -- עד כה אחר ממרכזי האיבה העולמית ל-מדינת ישראל.

קריית-שמונה

הסוף

המשפט הגדול הגיע לסיומו. 27 הנאשמים מילאו בפעם האחרונה את האולם הצר וה-ארון של משטרת הר כנען בצפת.

שופט השלום הראשי של הגליל, יעקב ברוזאב, לבנהשער והדומה מאד במראהו

היא מזכירה
ממדרגה ראשונה.
זריזה ומהימנה.
מעולם אין חושה
מכזיב בבחירתו.

מובן מאליו:

נלסון היא מעשנת!

הקניות הטובות בתל-אביב הנעלה

שנה החדשה לכל הלוקחות ומציעה להם מלאי עשיר של השנה ה-חולפת במחירים מוזלים: חול-צות איטלקיות, מכנסיים ועניבות מן האיכות המעולה ביותר. אצל ויקטור אפשר גם למצוא כבר את הדוגמות החדשות של שנת תשי"ז.

אם את מחפשת את הטיב המעולה ביותר של אריגי צמר לבני משפחתך, סורי ישר לחנות בראון את בילר ברחוב נחלת בנימין 43 (טלפון 4005) ותמצאי בה את מבוקשך. בראון את ב-לר שולחים את מיטב ברכותיהם לכל לקוחותיהם.

אם את מחפשת את הטיב המעולה ביותר של אריגי צמר לבני משפחתך, סורי ישר לחנות בראון את בילר ברחוב נחלת בנימין 43 (טלפון 4005) ותמצאי בה את מבוקשך. בראון את ב-לר שולחים את מיטב ברכותיהם לכל לקוחותיהם.

עדיים ומתנות

את המתנה הנאותה ביותר תמצאי אצל סמדר מרחוב פריש-מן 77, מול ככר מסריק. המציעה עדיים ותבשיטים ההולמים את לבושך במבחר עשיר ורעיוני. המתנות הביתיות היפות ב-יותר אפשר למצוא אצל אלרד ברחוב אלנבי 106. תחנות אלרד מאחלת לכל לקוחותיה שנה טובה ומציעה להם מכונות כביסה בתש-למים נוחים. מתנות אחרות, נב-רשות יפות, רדיו ורדיו-רסטופון וכל מכשירי חשמל.

הסלון האלגנטי החדש, נע-לי נבון, ברחוב דיונגוף 222, ב-הנהלת נבון, החל לייצר את ה-מודלים החדשים של נעליים לשנה החדשה. אצל נבון אפשר למצוא את מבחר הנעליים לנשף, לטיול ולבית. בקרי נא ותיווכחי.

הסלון לנעליים עדין, ברחוב אלנבי 92, שולח לכל לקוחותיו את מיטב האיחולים לשנה החדשה ומזמין אותם לבקר בסלון עדין, בו תמצאו את הדוגמות החדשות ביותר של נעלי תשי"ז. אצל ע-דין נעליים יפות, שרות נאה ו-מחירים נוחים.

הדוגמות החדשות ביותר של נעלי גברים, גברות וילדים נמצאות בחנות למברג ברחוב הגליל 2. החנות למברג ממשי-כה במסורתו ישר מן היצרן לצרכן ושולחת את ברכותיה ללקוחותיה לשנה החדשה.

מיטב האיחולים לשנה ה-חדשה מאחלת חנות הנעליים טוב טעם ברחוב אלנבי 60. המזמינה את בעלות הטעם הטוב לבקר ב-חנות, בה תמצאנה נעליים בגזרות החדשות ביותר ובצבעים לפי טע-מן ולבושן האישי. החנות טוב טעם דואגת לא רק ליופי אלא גם לבריאות הרגל.

הלבשה

החנות האלגנטית להלבשה, ויקטור, ברחוב בן-יהודה 6 (ליד מגרבי) שולחת את ברכותיה ל-

הלוות סגלוב בירושלים

כשדורכים על אבק, הוא טולה העיניים

לבמאי הסרטים האיטלקי חיסוריו דה-סיקה, היה שבע רצון. הוא לא יצא השנה לפגרת הקיץ, ממנה נהנו כל שאר שופטי המדינה, בילה את ימי חופשתו בשיבוט בוקר וערב ארוכות באולם בית הדין הצפוני, התם ר-הבלתי-מאחר.

מאשרים מכל, היו שלושת הסיגורים: אלישע שינבים, חובש הכיפה ובעל השפם פם הקטן, א. י. בן אור, הרזה והגמור ולוי יודליביץ בעל הכס. הם יצגו במשפט מיגע זה את מפלוחת-הכס, וכו לשכר סירתה מר עט ביותר, נאלצו אף הם לחתור על חופשת הקיץ.

קריאת פסק-הדין, מפיו של ברוזאב, יליד רוסיה בעל המבטא המזרחי, נמשכה זמן ממושך. לא כל הנאשמים הבינו את מש-מעותם של המשפטים הארוכים. הם היטיבו להבין, כשהגיע ברוזאב העיף אל גור-הדין, בישר לחמישה מן הנאשמים על זיכר-יים המוחלט, פטר את השאר בעונשי מאסר וקנסות כסף קלים. מריבתם של עונשי ה-מאסר היו לתקופות של עשרה ימים ובר-זאב ציוה לקחת בחשבון את ימי המעצר הרבים, לאחר ההפגנה.

התביעה מוותרת. פרקליטי הנאשמים היו היחידים באולם שלא התרגשו כלל. שני ערבים לפני הקראת פסק-הדין, ישבו הש-לושה על מרפסת מלון הרצליה בצפת, הג-עו לידי הסכם עם באיכות התביעה הכל-לית, מלבאל סלוצקי החיפאי. סלוצקי, שעם

לפתרון הבעיה: גירוש נטוריקרטה לממלכת הירדן, או הגלייתם מירושלים ופיזורם ב-כוח בכל רחבי הארץ.

הצעות מסוג זה בקפריסין ובאלג'יריה ה-גילות לעורר חיוך בלב קוראיה העיתונים ה-ישראלי, כשאנו מפי קצין ישראלי, לגבי מרד מקומי, נראו בעיני הרבים כהגיון ברזל.

ישיבה בסיביר. אולם שום אדם בר-דעת אינו יכול להשלות את עצמו כי יתכן פתרון כה פשוט לבעית מרידתו של מעוט דתי קנאי, המוכן למות על קידוש השם. כאשר הוזהר רב יהודי נודע, הרבי חיים מבריסק, כי השלטונות הסובייטים יגלו או-תו לסיביר אם לא יספיק ללמד את תלמי-דיו, השיב הרבי תשובה קלאסית: "יגרשו אותי לסיביר, אפתח שם ישיבה. יצטרכו לגרש אותי חזרה לרוסיה."

ראשם של נטוריקרטה, הרב עמרם בלח, דמות ממחיגית מקורית, דיבר השבוע בסג-נון דומה: הוא הוכיח את פסוק התלמוד: "אומה זו משולה לעפרו" הסביר כי נטורי-קרטה דומים לאבק. כשמניחים להם, הם יורדים עד לארץ. אולם כשדורכים עליהם, הם עולים השמימה.

מאבק מסוג זה לעולם אינו קל. הוא מ-תיב מצד הרוב הבלתי-רדי מקור לאי-אכזב של סבלנות. צלילות-דעה ונכונות להבין ל-נפש המיעוט. אחרת עלולה ישראל למצוא את עצמה, לפתע, ערב יום הכפרים חשינו במצבם הבלתי-סימפאטי של שליטי קפריסין.

תערוכות

פצצות מועילות

100 אלף האבידות, שגרמה פצצת האטום שהוטלה בשלהי 1945 על העיר היפנית הירושימה, הספיקו כדי לנטוע בלבן של אדם גורמלי רגשות סלידה ותיעוב כלפי המושג אטום. עד היום, 11 שנה אחרי אירוע הפצצה, מצטייר האטום כמפלצת אימתנית.

בשפע טבלות, ותמונות של מתקני אטום שונים, פתחה תערוכת האטום למען השלום שנפתחה השבוע, בפני המבקרים בה, עולמות חדשים, בהם מנוצלת האנרגיה האטומית למטרות כה פרוזאיות כמו ריפוי מחלות ממאירות, יצור זנים חדשים של גידולים חקלאיים, או פיקוח על מוצרים תעשייתיים.

בפעם הראשונה, הומחש בפני קהל ישראלי שאותה אנרגיה הרסנית, שנוצלה לשמדת בני אדם, מסוגלת להפוך את צמת ההיגיון הרגיל לגידול סוכרי שימשש תחליף לסלק הסוכר או קנה הסוכר.

גילויים פשוטים. אולם פצצת האטום של תערוכת האטום למען השלום, שהסיר במתקניה במשך כשעה ומחצה, היה החלק הישראלי שבה. עשרות המדגמים והמכשירים המוצגים בתערוכה, תוכננו ויוצרו בישראל עצמה, בה התקדם המחקר האטומי בצעדי ענק לקראת ניצול מידו ביצור.

בין הגילויים: ייצור אורניום ממוספטים בשטח התערוכה עצמה, פנסט ישראלי לגי לוי חמרים רדיואקטיביים ממוססים או כלי רכב, השימוש הקיים בישראל בחמרים רדיואקטיביים לחיסול גידולי סרטן ויצוא בעל מונופול בינלאומי ממכון ויצמן של איזוטופים של חמצן כבד.

במסגרת מסע הישגים אטומיים ישראליים זה, השתלבה גם תערוכת הארץ החדשה, על אותו הנושא. מעלתה הגדולה: הסברים בשפת בני אדם רגילים, על נושאים שמעל לתפישתם הממוצעת.

התבטאה נערה רחובותית, שהיתה בין ראשוני מבקרי התערוכה: "איזה בני אדם מטומטמים שלא גילו דברים פשוטים כאלה לפני אלף שנה".

תעשייה

ראשון ראשון חביב

בחוגיה הסרטה הישראליים צחקו מן הגבר הגבוה, בעל העיניים החולמניות, שדיבר בינינו ערבי מובהק. כי נורי חביב היה שונה לחלוטין מכל הדמויות הרגילות להסתייב בחוגים אלה.

אנשי הקולנוע, שנשאו עד כה ברמה קולנית את דגל הסרט הישראלי, היו דומים איש לרעהו. קולם היה גבוה, ככל שהיה שגיהם היו נמוכים. הם הפיצו סביבם בושם מתוק של פרסומת עצמית ובסתחון עצמי עילאי. צעדיהם הראשונים הובילו תמיד למשרדי הממשלה, לשם השגת סיוע כספי שמן, כשם המדינה והציגות. הישגיהם התיימרו לרוב לכותרות "חבל על כל מיל", סיכמה שנוצרה אחרי הצגת הבכורה הער

* יסוד בעל תכונות חיטיות רגילות אך משקל אטומי בלתי רגיל.

כוכב אטומית בתערוכה

למה לא לפני 1000 שנה?

ההליכות, הודיע על ביטולן של כמעט כל ההאשמות המתיחות לתקיפת שוטרים.

גם אלה מן הגאשמים שסעיף תקיפת שוטרים הושאד בכתב ההאשמה שלהם, זכו להקלה. פרטי ההאשמה צמצמו מתקיפת שבעה שמונה שוטרים לשוטר אחד בלבד. בצורה זו, קיצרו באירכות הצדדים את המי שך המשפט לכחצית, ויתרו על שמיעת עדות יותיהם המגיעות של 27 הגאשמים, שחלק גדול מהם היה זקוק לתרגום מערבית מרוקאית לעברית מדוברת.

מן היום הראשון של המשפט, תפס העור למ הזה מקום מרכזי בפרשה. האשמותיו נגד שליטי קרית שמונה (העולם הזה 977'8) שימשו לא פעם בסיס לחקירות וחקירות נגד של שני הצדדים.

ההפגנה הגדולה. כשעלה מפקח ראש שון שלמה קולמן, מפקד משטרת ראש פינה, לדוכן העדים, תבע עורר הדיון בן אדו להפסיק את עדותו באמצעותה, לשמוע במי קומה את עדותו בשבועה של הגאשם מספר 20, שלום זריאן. זריאן סיפר בהתרגשות רבה, מהולה בבכי, על התנהגותו האכזרית של קצין המשטרה שהיכה אותו על ראשו באלה משטרות, עד אבדון הכרתו.

ברזאב, בפסקדינו המנומק, המליץ בפני המטה הארצי של המשטרה להקים במהירות האפשרית בית דין משמעותי חקק, שידון בחומרי ההאשמות הרב נגד קציני המשטרה אליהו דביר, שלמה קולמן ובן ישי, מפורי ההפגנות באלות ויריות רובים. היתה זו הוכחה נוספת לאמינות דברי העולם הזה, והעובדות שהובאו בסידרת כתבותיו, על התנהגות הפרועה של המשטרה בפניו ה

מפגנים, מולני השכר. אחת מנקודות השיא במשפט היתה חקירת השתיוערה, בה אילץ אלישע שינבונים, להודות כי המשטרה בעצמה גרמה לחלק חריף הביטוי, את מפקד נפת צפת בן ישי גדול של ההתפרעויות, בכך שהקצין קולמן עצמו כינס את המפגנים הכפוזרים כדי להקשיב לדבריו של ח"כ מפא"י אהוד אבר

אל. שיחזר, בן ישי, לשאלותיו התקיפות של שינבונים את מאורעות השביתה הגדולה בקרית שמונה: המהומות התחילו בבוקר, המפגנים, שידו אבנים בבניני מועצת הספר עלים וקופת חולים, לא פוזרו. באותה שעה ישבו ראשי מפא"י במקום, ואתם ח"כ אבי ריאל, בחזרו של מפקד המשטרה, דנו את מי יש לעצור. אחרי הישיבה יצאו השוטרים לעיירה, פיזרו בעזרת אלות ויריות את ההמון הסוער. רק אחר כך, כשמרבית ה מפגנים נסו בבהלה לבתיהם, הסתתרו ב פחד, עבר רמקול המשטרה ברחובות, קרא את התושבים לצאת ולשמוע את דבריו של ח"כ אבראל.

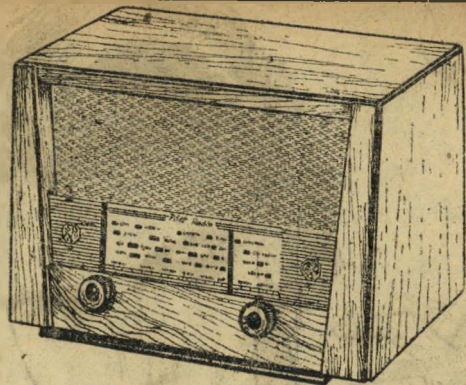
אבראל החל לנאום. מישוה ורק אבן. שוטר נפצע והמהומות החלו מחדש. טענה נוספת של העולם הזה אומתה באולם בית המשפט: המשטרה, בהתנהגותה, היתה אשמה במידה לא מעטה בהיקף המהומות ו תוצאותיהן.

החיים באחוריסטאן. בזו אחר זו, הושמעו שאר טענות העולם הזה, בחקירת 42 עדי התביעה, עלידי שלושת עורכי הדין. מרבית הטענות שברזאב לא סירב לשמוע, בטענה כי אינן גוגעות במישרין לחומר ההאשמות, אומתו בעדות בשבועה בין השאר:

● החברה לפיתוח קרית שמונה אינה חברה ממשלתית מאושרת. יצחק זכאי, מנהל החברה ופקידה היהודי, סיפר לבית המשפט כי הון החברה מורכב מ-12 אלף ל"י מקופת המועצה המקומית, 10 אלפים מהונם הפרטי של יהודים תורכיים, שזכאי סרב לקוראם בשמותיהם ו-5000 ל"י מכספי המועצה האזורית הגליל העליון.

מניות החברה מחולקות לארבעה בעלים. בחלקים בלתי שווים. למשקיעים, נתנו כל אחד 20 אחוז מן המניות בעוד ש-40 אחוז מהן נמצאות בידי בעלים בלתי ידועים. שגם בשמם סרב זכאי לנקוב. זכאי לא יכול היה להסביר מדוע קיבלו תושבי קרית שמונה, שהשקיעו אלפים ל"י יותר מן ה יהודים התורכים ו-7000 ל"י יותר מהמועצה האזורית, סכום שווה של מניות. ח"כ אבי ריאל, סיפר וזכאי, הוא נשיא החברה ונבחר לתפקידו כמיצגם של המשקיעים התורכים.

● דוד עזיוא, מנהל המעברה ופעיל מפא"י הודה בעדותו כי בניגוד לחוק, היה מנהל תעמולה בין התושבים להוציא את ילדיהם מבית הספר הדתי, להעבירם אל בית הספר ממלכתי של ההסתדרות.

פילוס רציו
מקלט עממי ב-117 ר"י

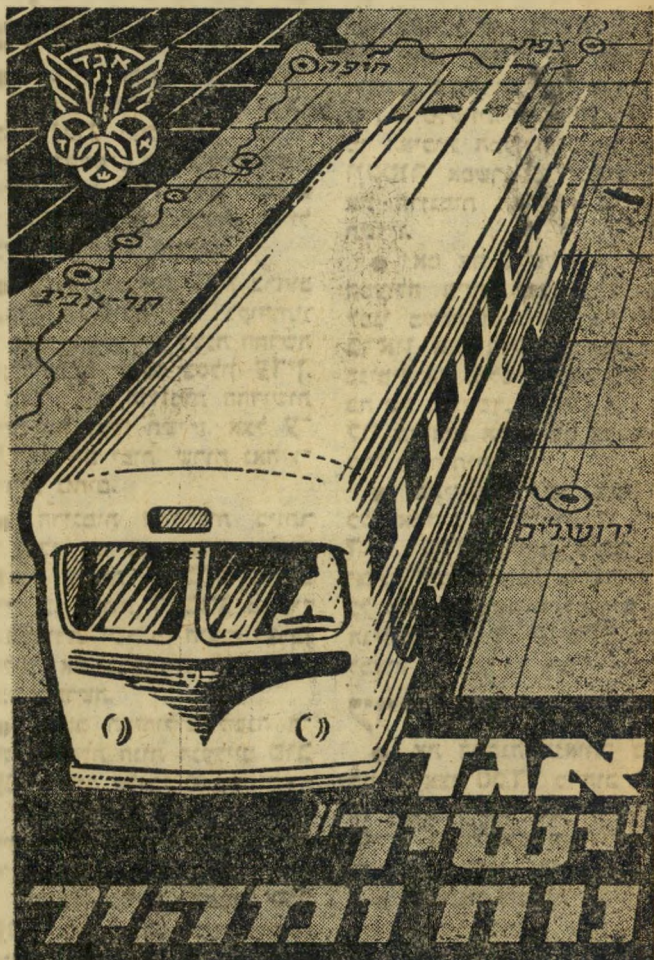
את הגברת בעלת השער
שאורכו 183 סנטימטר

הכירו אבות אבותינו מתוך מודעות ישנות. כיום אין מתפעלים משער ארוך, אולם לברק וליופי ולבריאות יש תמיד ערך. כל שער קצר או ארוך יהיה דך כמשי ונוח לתסרוקת לאחר ההפיפה בנקה לנולין שמפו.

לנולין שמפו

כספך יחזור לך אם לא תהיה מרוצה.
המפיצי: חב' נורית בע"מ

סתל"אביב לחיפה. ידושלים. נתניה, חמק, הנליל וחורח וסיתר מרי ישראל נוסעים בישרים רק בישביה.
הנוסע! פנה לתחום אגד המקום בישיר פנוי בשבילך בכל שעות היום

**אגד (א.ש.ד.) מקשר ישובי ישראל
מדן ועד אילת**

מפיק נורי חביב חביב כיום הצלחתו
 "לא רוצה עזרה! רוצה לעשות לבדו"

למית של הסרט אבן על כל מיל, שהיתה גם הצגתו האחרונה בעולם.

נורי חביב היה שונה לגמרי. הוא נמנע בקפדנות מכל פירסום. הוא לא הזמין את העיתונאים להילחץ אליו, או לראות את קטעי סרטיו. כששאל אותו משה פרלמן, איש שרותי המודיעין של משרד ראש הממשלה, לאיזה עזרה ממשלתית הוא זקוק, ענה חביב, בעברית הרצוצה האופיינית לו: "לא רוצה עזרה. רוצה לעשות לבדו. הסרט יהיה מוכן, אני בא להזמין לראות".

בשבוע שעבר הופיע חביב אצל פרלמן, הומינו להצגת הבכורה.

לא טוב, בחיי. שיטתו של חביב היתה מקורית, התאימה לתנאים המיוחדים של ארץ. עיקרה: לעשות את הכל לבד, באמי צעים הפשוטים ביותר והאפשריים. תחת להזמין מיתקנים מסובכים מאמריקה, התקין בעצמו, בעזרת מסגר, שורה של זרקורים פשוטים ביותר, מצוידים בנייר שחוף בצ' בעים שונים, להכנות צבע האור. לבנית התפאורות השתמש בחומר פשוט וזול, גם הוא המצאה עצמית.

חביב השתמש בשיטה זו עוד בעיראק, אחרי שלמד את יסודות המקצוע תוך כדי ראייה, בשעה שעבד כעוזר-שמש של מפיק אמריקאי אורח. כשעבר עם משפחתו לארץ ראן והקים שם אולפן הסרטה, המשיך כי מסורת זו, וזה לפרס בטעם השאח הפרסי. נזכר חביב: "הסרט לא היה טוב, בחיי. אבל המלך הבין איראן צריכה תעשייה. עושה הכל בשביל התעשייה".

כאשר עלה חביב לארץ, נשארה משפחתו באיראן, החזיקה שם באולפניה. הוא הביא עמו לארץ רק כמה מומחים מרכזיים, בר ניהם הצלם נורי קוקו. כן הביא עמו את המונופול בדיעת שיטה מיוחדת להסרטה בצבעים נהדרים. על הצבעים האלה, שנש' מרו כסוד כמוס עד הרגע האחרון ממש, ביסס את עיקר תקוותיו.

חצי המיליון. תקציב הסרט באין מור לדת (ואה סרטי השנה) היה צריך להגיע ל-200 אלף לירות. אולם הכסף אול במהר רות מפתיעה. אחת הסיבות: השחקנים הישראלים לא הבינו את צורכי עולם הי סרטים. לא פעם נמנע אחד השחקנים ל הופיע להסרטה בשל ענין של מה בכך, גרם להבטלת מאה איש במשך יום שלם. סיבה שניה: בעשרות פעמים הטעה התחזית הי מטאורולוגית, גרמה ברע האחרון לביטול ההסרטה.

אחרי שנגמרו 200 אלף הלירות, ביקש נורי חביב מבני משפחתו באיראן 100 אלף נוספות. בקשה זו גררה אחריה בקשה נר ספת לסכום דומה. אחרי שהושקעו 400 אלף ל"י לא הבינו בני המשפחה מה קרה לנורי, שהיה תמיד ידוע כמחשב תקציבים מדוי ייקים. אחיו של נורי נסע לאיראן, הסביר את המצב, הביא את הסכום שהשלים את חצי המיליון.

מלבד עורך העולם הזה, שהוזמן לפני שנה ורבע להצגת כמה קטעים, אחרי שהבי טיה לא לפרסם על כך דבר או לגלות כי הסרט צולם בצבעים. על סמך הצגה זו בחר העולם הזה בשנה שעברה את נורי חביב לאיש-האמנות של השנה.

כשירד השבוע המסך על באין מולדת היה ברור שזו הפעם הראשונה עלה המסך על הסרט הישראלי המקורי. הסרט העלי לתי הראשון שצולם כולו בארץ, בידי עובי דים ישראליים ובמאי ישראלי, בכסף ישראלי ובשפה העברית, היה הצלחה. על אף ליי קיים מסויימים בתסריט ובדושיה, היה הסרט חזיה של ממש, עלה בכמה קטעים על הרמה הממוצעת של אמנות הקולנוע הבינלאומית.

מבחינה כלכלית היה זה צעד עצום קדי מה. כאשר ניהל חביב השבוע משאומתן למכירת העתקי הסרט לבראזיל ולמכסיקו, כבר היה ברור כי יש לישראל כל הנתר נים להפוך ליצרן ולייצואן סרטים. אולם חביב הצטער על דבר אחד: למרות הבטחתו, ביטל ראש-הממשלה ברעג האחרון את ביי קורו בהצגה, בגלל ישיבה דחופה.

אמר חביב: "מדינה זה לא רק פוליטיקה. זה לא רק בטחון. מדינה זה גם אמנות. יפאן ארץ חזקה, אבל מה יודעים על יפאן? רק מהסרט. מה יודעים על מצרים? רק מה סרטים. איסליה היא גדולה בגלל הסרטים. גם ישראל צריכה להיות ידועה מהסרטים שלה".

פרסומת

מתח גבוה

בשבוע שעבר קישטו שני מטוסי סילון, שהשאירו מאחוריהם סילוני אדים רחבים, את דפי העיתונות הישראלית. הכריזה כו תרת הציור: "הסילונים באים".

הקורא הממוצע כמעט וציפה להתפתחות מפתיעה במאזן החימוש המרחבי, כמעט ו היה משוכנע כי אחר המיסטרים והאוראי גאנים החליטה לפחות קנדה לספק כמה עשרות סייברג'טים. ואם כי ללבותיהם של כמה אורחים התגנבו ספקות ראשוניים על דרכי הפרסום החדשים של התעצמות חיל האוויר לישראל, הרי דווקא ספקות אלה הי עלו את המתח עוד יותר.

וזאת בדיוק היתה כונת סילוני הנגיר — למתוח את הציבור. כי המתח הגבוה של הסילונים המרקיעים שחקים נועד לעידוד מתיחות ועניין לקראת נחיתה לא כל כך צבאית. כאשר קורקעו סוף סוף הסילונים, הם לא פלטו גזי דלק כי אם עשן טבק — היו אלה סיגוריות חדשות של חברת הסיר גריות לווי.

"האם שמך תמר?" לא לחינם נק' ראה צורת פרסומת מוקדמת זאת בשמה הנכון, מתחן. כונתה היתה מאז ומתמיד למתוח את הקהל, להוציא אותו מאדישותו, להגביר בו את ההתעניינות במוצר העמדי להתחדש עליו. כהונחה טובה יכול לשמש המתחן הארצישראלי הראשון שראה אור ערב מלחמת העולם השנייה, כאשר הוטל על פרס-מאי אליהו טל לפרסם סבון חדש של בית החרושת שמן.

משך שבועות הופיעו אז מודעות מסק' רגות בעיתונות, שאלו "האם שמך תמר?" 1800 התמורות שפנו לשמן כתשובה לשאלה אישית זאת, שנועדה לפרסם את סבון תמר החדש, הצעידו את תורת המתחן לראשית ורכו אל שחקי הסילונים.

שנה טובה
 ומוצלחת
 לכל לקוחותינו
 ידידינו
 ומכרינו

צינ קוגרפיה
 יונה רינרזונסקי

תליאביב, רחוב פרץ 12, טלסון 66548

אסונות

המנות בא לנעמה

לא הרחק מן המכון הפאטולוגי באבר כביר, אליו מובאות גופותיהם של מתים ממות בלתי טבעי עומד בית ישי, בן קומה אחת. מצדו הקדמי חנות ירקות של משפחת רודריג הבת היחידה של המשפחה, לא התי רגשה במיוחד מקיום הבית הגדול השכן. היא הביטה בעיני ההגיון הקר של בת 19 על הגוויות עטופות הסדינים הלבנים שהי מובאות לשם מדי פעם.

במוצאי השבת האחרונה, קרוב לחצות, החליטה נורה לגהץ את שמלותיה. לקראת נסיעתה למחרת לעבודתה כנגנת במגדל אשקלון. הצעירה במכנסים הקצרים והרגלים היחפות, נטלה את חקע חוט המנגן, הצמידה אותו לנקבי השקע החשמלי.

לפתע קיבלה הנערה חבטה נוראה, ש הפילה אותה ארצה. כך היה נשאה מכור צת סביב ידית המכשיר, חסרת יכולת לה השתחרר. היא רק הספיקה לצעוק "אמא!" מים מהמקרה. האם אצה מבהלת למקום. בראותה את בתה מוטלת על הרצפה, איבדה את עשתונותיה. במקום לנתק מיד את החוט מהחיבור, אחזה בבתה ר החלה מנענעת אותה. הזרם החשמלי עבר אל האם, הפילה אף היא ארצה, צמודה אל גוף בתה. רק בנפלה משכה האם את החוט מהחיבור, הפסיקה את הזרם.

לשכנים שהוזעקו למקום, הצטיירה ה תמונה בכל פרטיה. שעה שעמדה נורה וניהצה, דלפו מי המקרר לאטם על הרצפה, עד שהגיעו לקרבתה. מידיית המגדן, שלא היתה מבודדת כהלכה, עבר בה זרם חשמלי, שנמשך בקלות מהמתח אל הרצפה הרטובה. הרגלים היחפות סיעו לו כדרכו.

עוד באותו יום נסמרה גופתה, עטופה בסדין לבן, לבית הגדול הסמוך.

דרכי חיים

הבושה הגדולה

יורם ישראלי היה רעב. מזה יומיים נגמר כל כספו ולא היה בכל תלאיב ה גדולה אדם אליו יכול היה לפנות לעזרה. הוא עזב את משכנו במלון נורדאו-פלוזה הבלתי-מוגמר, יצא לשוטט בסימטאות ה סמוכות. לא רחוק ניצב בית קטן.

יורם ניסה לפתוח את התריסים בכוח. ללא הצלחה. הוא עקף את הבנין, נכנס לחצר ומשך בכל כוחו את דלת העץ.

צעדו הראשון של הסורף הצעיר היתה לכיוון המטבח. הוא פתח את המקרר, טעם מאשקול ענבים שמצא בו. משם יצא לסייד בדירה. באמצעות סכין מהמטבח, פרץ מגירת שולחן נעולה, הוציא מתוכה תשע איגרות חוב בערך נקוב של 25 ל"י כל אחת, קופת חסכון נעולה ושעון של גברת. לקינוח סעודה הצטייד בככר לחם, שמנת, ועגבניות. הוא נשא את כל השלל לחוף הים ה קרוב. שם שבר את רעבונו, אחר כך את כך את קופת החסכון, הוציא מתוכה 11 למחרת חזר לחיפה, לבית אביו.

אחר משה דיין. כעבור יומיים, שוב היה יורם בתל-אביב. הכסף שנשגב מפריצתו הראשונה אול, הרעב החל שוב מציק לו. הוא נזכר כמה היה קל לבצע את הפריצה הקודמת, החליט לנסות שוב את מזלו. הפעם בדירתו של אלוזר בשם משה דיין.

הוא פתח את התריס בידו, חיסט שעה ארוכה בדירה ובמטבח, לא מצא כל דבר. מיואש ומאוכזב, פנה לצאת כלעומת ש נכנס. במקרה, ראווה שני צעירים שעברו אותה שעה בחיוב. הם רדפו אחריו, תפסו הו והביאוהו למשטרה. לפחות בעיה אחת — בעיית הדיור — נפתרה בכלא.

השבוע ישב יורם בן ה-21 על ספסל בית-משפט השלום בתל-אביב, הסביר כי חקירתו המוקדמת כיצד דחסה אותו אכזבה במקום עבודתו לברוך מכיתו, ולחפש את השיכחה בכרך הגדול.

בדרך כלל, מבקש הנאשם להשתחרר ב ערבות עד למשפט ואילו באיכות התביעה מתנגד. הפעם נתהפכו היוצרות. באיכות התביעה, שידע איזה חומר מתגלל בבית הכלא, התקשקש לחלץ את הצעיר — על אפו ועל חמתו. ואילו יורם סירב בכל חוקף להמציא משהו שיסחררו בערבות: הוא לא יכול היה לשאת את המחשבה כי דבר קלקלתו יודע למשפחתו.

דרכי אדם

אחרון הקראים

המקרה שאירע לפני שנה וחצי היה אפוף מסתורין. שלושה צעירים ושלוש צעירות כולם קרובים זה לזה וזו לזו, טילו לרגלי חומת ראטיסבון בירושלים. לפתע אירעה התפוצצות מסתורית, שפצעה קשה את כולם.

השערויות רבות הושמעו. בין השאר: שה צעירים היו חברי מחתרת דתית שעסקו בחומרי נפץ, או שפרץ בין הזוגות סכסוך משפחתי, או שחבר קודם של אחת הצעירות רצה להתנקם בה. אולם הצעירים עצמם עמדו על דעתם כי הפצצה נורקה עליהם מעבר לחומת בנין ראטיסבון, ללא כל סיבה נראית לעין.

השבוע נוספה תעלומה לתעלומה. באותו מקום עצמו נשמעה התפוצצות אירעה ה משטרה, שחשה למקום, מצאה את בנימין סינאני הזקן (62) מתבוסס בדמו, ללא רוח חיים. השכנים סיפרו כי הקרבן, שומר בנין ראטיסבון, טיפל קודם לכן בפגו חי, וכי כלל היה רגיל לספל בכלים מסוג זה.

מורד האח הבכור. למה עסק סינאני הזקן בחומרי-נפץ? יתכן וסוד זה לא יתגלה לעולם. לעומת זאת גלויה תוצאת עיסוק מוזר זה: עם סינאני מת אחרון הקראים הארצי-ישראליים.

כת הקראים נולדה לפני 1189 שנה ב בבל, או מרכז יהדות העולם, כאשר התחרו שני אחים — ענן ודוד — על התפקיד הרם של ריש-גולותא ("ראש הגלות"). ה נשיא החילוני של יהודי התפוצות. המנהיג הרוחני של היהדות, ראש הגאונים שנשא את התואר ריש-מתיבתא ("ראש הישיבה"), דאג שיתמנה דחוק האח הצעיר.

ענן המקופח פתח במרד בשלטון הרוחני של האמן. כדי לתת למרד זה רקע רוחני, יצר את התנועה הקראית, שפסלה את כל התלמוד והתורה בעליפה, לחם חוקם של הגאונים. היא הכירה אך ורק בתנ"ך, כחוק יחיד. מכאן שמה, שבא מלשון מקרא.

במשך כמה מאות שנים היה נדמה כאילו הקראים יכבשו את העם היהודי, וכי מת נגדיהם ("הרבניים") יהפכו לעדה קטנה. אולם המאבק הוכרע לבסוף בצורה הפוכה: הקראים התולדלו. הפכו לכת מנוחקת מגוף היהדות. הרבניים כבשו את העם כולו.

עם קום המדינה עלו כמה מאות משפחות של קראים מצריים, יסדו שני ישובים חקלאיים — האחד מצליח (על שם סהל בן-מצליח, מחבר ספר המנהגים של הכת) ליד רמלה, השני רנן בנגב. כמה מלומדים ישראליים, ביניהם הנשיא יצחק בן-צבי, דגלו בהחזרת הקראים לגוף היהדות הכירו בהם כבעדה יהודית.

הרב התעקף. עד לעליה זו היתה קיימת במשך הדורות רק משפחה קראית אחת בארץ: משפחת סינאני. שנשלחה לפני שש מאות שנה ממצרים כדי לשמור על בית-הכנסת הקראי בירושלים. לא היה זה תפקיד קל, כי מספר הקראים בעיר לא הגיע מעולם למנין.

היתה זו הגשמת קללה עתיקה. לפי ה אגדה, כאשר ביקר הרמב"ן, רבי משה בן נחמן, בבית-הכנסת הקראי, התעלף בעברו את הסף. בצאתו התעלף שנית על אותו סף. הוא צווח לחפור במקום, מצא כי הקראים קברו מתחת לסף את כתבי רבי סעדיה גאון, אייבם, כדי שכל הנכנס ידרוך עליהם. בועמו קילל הרמב"ן את הקראים כי לעולם לא יגרעו למנין בירושלים.

גורלו של אחרון הסינאנים היה מר אף הוא. בימי מלחמת תשי"ח נפל בשבי ה לגיון, כרוב יהודי העיר העתיקה, ישב יחד עם בנו במחנה מפרק הירדני. עם שחרורו סידר לו יצחק בן-צבי משרה צנועה כשומר בנין ראטיסבון, אחרי שבתו נישאה לשוטר בריטי והיגרה לאנגליה.

כאשר שמה הפצצה קץ לחייו של הקראי הארצי-ישראלי האחרון, היה נדמה שיש נכונות רבה יותר לשים קץ לסליג העתיק, להפך את נבואתו של רבי סעדיה גאון כי "הקראים לעולם לא יתאחו..."

השטח: נכדו של הרב זאב נולד, יעקוב כץ, ושתי אחיותיו: ארוסת של ה אחות האחת, ישעיהו הר"י; ארוסת של האחות השנית, נחום קום; אקונו של נחום קום, שחיתה ארוסתו של יעקוב כץ.

משהק במרים "קראים ורעיו" *

תחרות ראל"י

זאת את המסע בין טכנות השבוע נערת "ראל"י" וזכה באחד הפרסים הנדירים: פרס ראשון — זוג אופני "ראל"י: פרס שני — שעון יד נחרד ו-25 פרסים של עמי נלויבים כל אחד

תנאי הפתרון:

אל תחלוש את תמונת-הנוף הזו מספיק לשלוח את התמונה הזו לזון לתחרות ראל"י. ת.ד. 136, תל-אביב ולציון (א) היכן מבקרה נערת "ראל"י בגליון 987: (ב) את שכן וכתובתו: (ג) אם ברשותו אופניים ואם כן מאיזה תוצרת (ד) מדוע הרצה באופני "ראל"י

(10)

תמונת נוף זאת היא האחרונה בסדרה של עשר תמונות נוף שפורסמו במקום זה משך עשרה שבועות. זהה תמונה זאת וכל תמונה אחרת מן הסדרה והשתתף בהגדרה שתעריך בחג הסוכות.

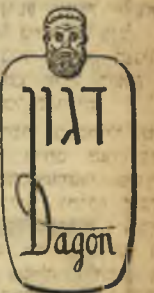
ר א ל י - אופני הפלדה
"RALEIGH" - The All Steel Bicycle

מלון דגון אשקלון

מלפון 8-48

מודיע שכל המקומות לחגים הוזמנו וישמח לקבל הזמנותיכם לעונת הסתיו. לאחר חג הסוכות

בית ספר לנהגות "החץ"

בחדרת אברהם כהן ת"א, רח' מנדלי 6, מעכשיו גם שעורים על וספה

הארץ השלישי בתמונה זו, בין שאול מתניה ויצחק שניאור, הוא סוס סנדרלנהאס. סנדרלנהאס האנגלי הוא מאמן נבחרות הכדורגל של הונג קונג וסין הלאומית.

החברה מתרחצים בחימיו הרדודים של מפרץ מוקף הרים, בחוף הונג קונג. ברקע, מימין, בית המלון המפורסם והחדש מו מתאכנסים חברי המשלחת הישראלית.

ק'ינג = קונג ב'הונג = קונג

— גאית יוסלה אריזוביץ —

עולם ק'ינג. אתמול מוסקבה, שלוש ירדיות, היום הונג קונג. ישראלים בכל מקום. היום פגשתי אחד מהם בהונג קונג. גם בתל-אביב לא היה עושה הרבה רושם. אם הייתי רואה אותו ברחוב, הייתי נותן לו לעבור בשקט. כאן הוא מתאכנס במלון המפורסם ביותר, מלון מפרץ רפולט, השוכן לחוף הים על רקע גוף פנטסטי. זהו המלון בו מתאכנסים גם אנחנו.

הינו כבר בהרבה בתי מלון, אפילו באכדיה, אולם זה המפורסם שבכולם. מיד לכשנכנסנו הבחנתי בו. הוא יושב ליד שולחן עמוס משקאות, עם שני הודים. לא הכרתי אותו לפני כן. אמרתי תיכף ומיד להכירה: זה אחד משלנו, או מתל-אביב או מפתח-תקה אבל בטח מישראל.

אלה שמכירים אותי יודעים שאני טועה הרבה. במוסקבה הכרתי אותם גם מעבר למדרכה. ידעתי תמיד אל מי לגשת, לתת סמל ישראלי או לומר שלום בעברית. תמיד הם היו עונים. קצת מהר, בחשף, אך עונים. על זה מהונג קונג אין לי הרבה מה לכתוב, מלבד זה שקוראים לו מוישה. (כך בפירוש אמר לנו: קראו לי מוישה!) פשוט רציתי שתדעו שיש לנו אימפריה.

עד שהגענו לכאן עברנו אולי את חצי העולם. קודם כל רומא. שוב רומא. מדוע צריכים להגיע לרומא ובפרט לשש שעות בלבד? סתם מרגיז. אך את שש השעות צריך לנצל במלואן. את ויזת הכניסה סידרו רק בשדה התעופה. היה קצת בלבול בקשר לשמות החדשים שהוביקו לנו, אבל עם האיטלקים אפשר להתמודד קצת ברעש. משם קפצנו לאתונה. אוספים את ארבעת הסירים שהגיעו לשם קודם לכן, וממשיכים עד לעברדאן. איזה חום! אומרים שיש לנו מזל. שלושם היה החום 50 מעלות. היום רק 42 באמת מזל. בשדה התעופה אנו פוגשים צעיר בן 27. עומד ליד דוכן, מוכר סחורות שונות, מחליף מטבעות וכדומה. הוא מת לבוא לארץ? יש לו אחות שם. אבל קודם הוא חייב להיפטר מסחורתו. פוגשים עוד אחד, הוא כבר מדבר עברית. לא הוא אינו רוצה לעלות. הוא היה כבר שנתיים בארץ, לא עבד, לא החזיק מעמד.

★ ★ ★

נחנו מתקרבים לקארצ'י בירת פאקיסטאן. לפי התוכנית עלינו לשהות יומיים. והשהייה היא בשדה התעופה בלבד, לא נוותרם לישראלים לחזור לחוף העיר. בדרך עושים המנהלים כל מיני מאמצים סלגרטיים לשנות את רוע הגזירה ולהמשיך מיד הלאה בדרך. הכל לשוא. אי אפשר לשבש את סדרי התחבורה.

החברה מתחילים לחשוש בקול רם. יש ראי מציץ שנשאר באוירון ואז לא יוכלו לעשות לנו כלום. מפני שזו טריטוריה סקנדינבית. סטלמן אינו נרגע: אם החרימו את בתי גליים, למה שלא יחרמו את המטוס איננו ביחד?

אנו מתקרבים לעיר. נוחתים. כולם מצרים מהחלונות, מחפשים את גרדיו הצבא העומדי הכן לאסרונו. למפע נפתחת הדלת. "איש בל יזוז ממקומו. כולם לשבת!" מכי רזו קול באנגלית. פאקיסטאני כמדי צבא נכנס למטוס. בידו מכשיר מוזר. הוא אינו אומר מלה. מסתכל בנו בקירדרות ומתחיל להספיל את המכשיר. גז מתפשט בחלל המטוס. החברה מתעטשים. שניאור מנסה לקום, מקבל הוראה לשבת מיד. חלדי אינו מתאפק, פורץ בצריחה: "מרעלים אותנו!"

כל הזמן לרשותנו. דיברנו עם כל מי שרצינו, אורחים, טייסים מקומיים. הם יודים עים הכל על הנעשה אצלנו. הם משתוממים לשמוע שפאקיסטאן היא מדינת ארוב למחצה עבורנו. מה לנו ולערבים? הם נעלבים.

★ ★ ★

רק לשניים מבין כל אנשי המשלחת ניתן לצאת ולטייל בעיר. היו אלה המאמן גיבונס ואני. ברשותי נמצא סוס

הגמל ואני. זה משמאל, בחולצה הלבנה, זה אני. זה שמימין, זה הגמל. התמונה צולמה על-ידי המאמן גיבונס. רק הוא ואנוכי הורשנו על-ידי הפאקיסטאנים לעזוב את שדה-התעופה ולבקר בעיר קארצ'י. כאן, כנראה, לא אוכלים את הגמלים. הם משמשים כאמצעי תחבורה.

פורס בריטי, כיוון שגולדתי בקפריסין. נסענו לעיר עוד באותו ערב. המרחק משדה התעופה לעיר כ-20 רגל נסיעה. מחיר הנסיעה במונית 32 רופיות — כי שמונה דולר. סיררנו בעיר חצי שעה. הי רוסם הראשון: עיר מוזרחית הדומה ליפו בזמנים הטובים שלה. נכנסנו לקפה שתינו משקה אנוס. מכל הצדדים הועפו לעברנו מבטים משתוממים. אני סבור כי הייתי לא רק הישראלי הראשון שראו בחייהם, אלא האירופאי היחיד שראו מאז עובד הי אנגלים.

כשחזרנו למלון, החברה היו סקרנים לדעת מה נעשה בעיר. כמוכן שהתלוצצו על חשבוני ושיע גלור כבר קרא לי אורן השני.

למחרת ערכתי סיור מקיף יותר בעיר. עובד חברת התעופה הסקנדינבית, שהוא פאקיסטאני, היה מורה הדרך שלי. נתתי לו כמה רופיות ורכשתי לי ידיד. החברה

נתנו לי תפקיד להביא רפואות ופירות. יצאתי בבוקר במכונית העובדים. אולם עוד לפני שהמכונית הספיקה לזוז, נישש אלי פאקיסטאני במדים של חאקי, עם כפתורים נוצצים, והתחיל למלמל משהו בהורית. לך תבין מה הוא רוצה. ראשית אני מוציא את הפספורט שיראה שאני לא מסתנן. אבל לפני שהוא הספיק להסתכל בו, בא גיבונס ומוציא בחופזה את ה"פספורט" שלו וצועק: בריטיש. בריטיש! הוא בטח היה סבור שמוליכים אותו כבר ל"חליה."

התברר שבסך הכל היה זה נהג המכונית, שרצה לדעת אם יש לי כרטיס.

בדרך לעיר אפשר לראות עתה בבירור את המחנות הבריטיים שנעזבו, כשהם מאוכלסים בחושבי המקום. צריפונים על גבי צריפונים, כמו מעברה, ומרחוק אפשר לראות שיכונים בנוסח הבלקונים שלנו.

אני לוקח ריקשה ונוסע לטייל להנאתי בעיר. כל העיר מלאה ביקתות עוני. פה ושם צץ ביניהם איזה בית מהודר. מנגינות כמו בימים ההם של אבן חליל בשוק ה"כרמל למטה, בוקעות מכל הבנינים.

ביום השני ערכנו אימון במסלולי שדה התעופה, שקוצים כיסו אותם מאז עזבו אותם האנגלים. כשלושה חריטרי פאקיסטאנים באו להסתכל עלינו ותיכף הציעו לנו משחק עם קבוצה מקומית. גיבונס סירב, באמרו שהמגרש לא מתאים. הם הציעו להביא פועלים בלילה ולהכין את המגרש. אף על פי כן המשחק לא התקיים. איך הם יכולים לשחק אם כל הזמן הם מעשנים ולועסים חשיש?

כשהגענו לבסוף להונג קונג, רצו לי אכסן אותנו במלון במרכז העיר. מלון לא רע, אבל איך שהוא במרכז העיר, כש הייתי פותח את החלון, ניצב מולי במרחק מטרים ספורים בנין משחיר, מלא משפחות סיניות שצריחותיהן בוקעות לשחקים. לא האמנתי למראה עיני. מבעד לחלונות אפשר היה להבחין ב-12 עד 14 יצורים השוכנים בחור אחד. החדר מחולק לאצטבאות עמר סות חניקות מיללים, ומלבד זאת הוא עוד מחולק בגבהו לשניים. יש בו גלריה שגם בה מתגוררת משפחה.

ואומרים שאלה הם עוד פחות או יותר בעלי אמצעים. פשוט אי אפשר להאמין למה שראוים כאן. כשמשפחה אחת יוצאת למשל לטיול, מתמשכת שרשרת ענקית. האבא, מין קינג קונג מצומק, הולך בראש. אחריהם המשפחה ואחריה מזוגים עוד שמונה זאטוטים ועל גבם קשורים עוד חניוקות. וועתי.

קיצורו של דבר, העבירו אותנו למלון מפורסם, השוכן מחוץ לעיר, בין הרים. אנו מבטים את זמננו ברחיצה בחוף הים השקט, כמו בכריכת שחיה. הדבר הראשון שבישרו לנו כאן היה שקינג קונג משבר בהתאחדות הכדורגל המקומית. עד עכשיו היה יושבי ראש אנגלי, עכשיו בחרו בסניני וכל חברי ההתאחדות התפטרו. בדיוק כמו אצלנו! קיים אצלם חוק הטיפיטי טיפטי.

הוא אשר אמרתי — העולם הוא קטן.

התכנית היתה פשוטה. בקו אירי, המרחק עד לפטרה הוא 26 קילומטרים בדיוק. אולם בלחיצת את הערבה ולטפס בצוקי הרי אדום, המתרומם של אלף מטר, מובטח לו שיטעה בסבך הנקיקים והעו דרור לוי וחברו ידעו את הדרך בעינים עצובות. שעה שהיו מסיירים לארכה ולרחבה של הארץ, היו הטיל הגדול. מהמפות למדו כל עץ, כל פיתול וכל גג בדרך. הואדיות העקלקלות ביותר היו מוכים להם, ככביש תל-אביב — הרצליה.

ההזדמנות לבצע את תכניתם ניתנה רק השנה. אותה תקופה שררה במדינה אירה של ערב מלחמה. כנופיות פידאיון פשטו בדרכים, רצחו על ימין ושמאל. מטוס מצרי הופל בשמי הנגב.

דרור החלי, קיבל חופשת שבת קצרה. הוא החליט לנצלה לביצוע תכניתו. יחד עם חברו הכין את כל הציוד הדרוש למסע: אוכל, מים, מפות ותשקיפים, מצפן ומצ' למה. למודינסיון מגורלם של חמשת קודמיהם, שנרצחו בידי לגיונרים ללא נשק בידם, הצטידו בעוזי רמונים ורובה.

דרור וחברו ידעו הרבה על גורלם של קודמיהם: ארבעה בחורים ובחורה אחת, ילידי הארץ שפטרה קסמה להם עוד מימי שירותם בפלמ"ח ופלוגות החי"ש. ללא כל הכנה רצינית מראש, יצאו החמישה לדרך, הערימו על נהגים שאספוס ב"טרמפ", קציני צבא שחקרום לדרכם וחושבי שתי הנקודות בדרך הערבה: באר-מנוחה ועין יתב.

המצבה שהוקמה לזכרם, מזהירה עתה את הבאים אחריהם בל-יבוא. אחת הסברות על גורלם הנורא: אחד מן החבורה נוכש על-ידי נחש ארסי. חבריו החליטו להסגיר עצמם לתחנת הלגיון הקרובה, ליבקש עזרה רפואית מהירה. בדרך נורו ביריות מארב ירדני.

התמונה האחרונה. זוהי תמונתו האחרונה של דרור לוי, לפני הרצח, התמונה צולמה בידי חברו למסע, שחזר פצוע. דרור נראה בתמונה כשהוא שוכב על בטנו וגומע ממימיו הקרירים של אחד הנבים בפטרה, כשלידו מונח תת מקלע העוזי שלו הדרך ומוכן לפעולה.

סיוולם של שני צעירים ישראלים שהצליחו להגיע לפטרה התמונה האחרונה

השנים, נסעו בטרמפ מבאר שבע עד באר מנוחה, משם עמדו להתחיל במסע. הכל היה מוכן ומתוכנן. הם עמדו לצאת לדרך ביום שישי בלילה, לבלות את השבת בפטרה ולחזור לערבה ביום הראשון ב' בוקר. חופשת סוף שבוע קצרה מעבר ל-גבול.

★ ★ ★

ירח שז' סוף חודש ניסן האיר את הערבה החשופה. שתי דמויות חמושות, עמוסות תרמיליגב קטנים, פילסו את דרכן במהירות. מדי פעם הם היו נעצרות להשוות את תחילי הקרקע עם השרטוט שבתשקיף. הכל היה בסדר.

כל רחש חשוד, כל תנועה מיסתורית, הכריחו אותם להיעצר, לבדוק אם אפשר להמשיך בדרך. לבסוף, לאחר הליכה רצופה במשך כל הלילה, עם מנוחות קצרות בלבד, הגיעו השניים לראשי ההרים. בטרם הספיקו לנוח מעט, עלה השחר.

למטה, כעל כף היד, היתה פרושה הערבה. מאחוריה התמשכו שרשרות הרי הנגב הישראלי בסגנוניות צבעים נפלאה. אולם פטר עוד היתה רחוקה. משך שעה ארוכה שקלו השניים באם להסתתר במשך היום ולהמשיך לצעוד בלילה. הם החליטו להמשיך ביום.

מארבעה עברים, התנשאו קירות תלולים של אבן חול, בהם היו חצובים בנייה וארמונותיה של עיר הנבטים הקדומה, שנוסדה 200 שנה לפני הספירה הנוצרית.

כל תנועה לא נראתה בעיר. הכל היה רדום ומת. רק על הרכס שממול, נראו סימני צשן מהכפר הערבי הקטן ואדי מוסה. דרור וחברו לא התמהמהו. הם רצו לראות מה שיותר, כדי שיוכלו לחזור לפי לוח הזמנים שהציב

דרור וחברו עשו בפטרה כבתוך שלהם. הם סיירו בחרות גמורה. חיפשו ומצאו את המעיין המפירסם, והוריקו מימיותיהם ומילאון אף הן. בחוסשיות מוס בתילי ההריסות, גילו בקולי קולות ארמונות עתי נסתרים, חפרו בעקביהם ובקת הרובה כדי למצוא מן ובריר עתיקות אחרים. פעולות אלה היו מלוות בציל כשדרור מצלם את חברו ולהפך. תמונות אלה הן ההז

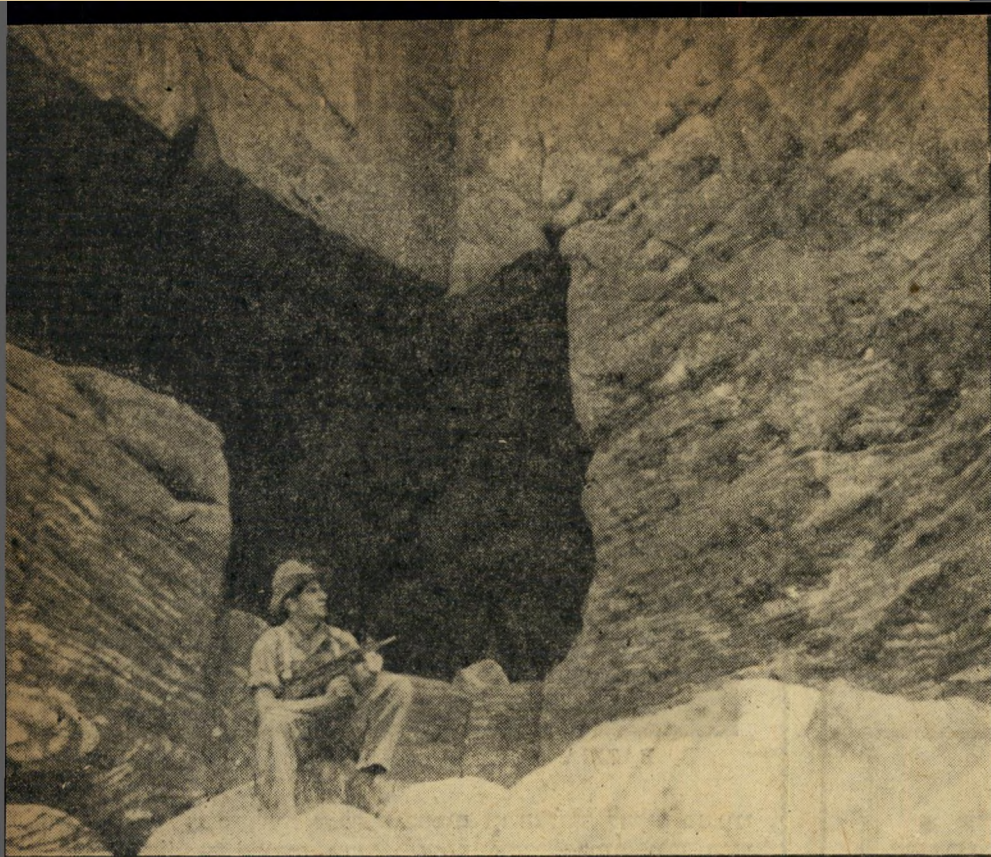
עיין במפה. דרור לוי מעיין במפה. בפתח אחת המערות בכניסה לפטרה. מסעם של השניים היה מתוכנן לכל פרטיו, נעזר במפות מדויקת שנערכו על סמך עשרות פרטים.

העמוד. בצל אחד מעמודי פטרה המפורסמים, יושב דרור כשבידו תת מקלע עוזי. עמודים אלה נחצבו בידי הנבטים בככרות הראשיות של העיר, על-ידי כך שחצבו את הסלע מסביבם.

מעיין מוסה. תמונת נוף שצולמה בידי דרור לוי, על אדמת עבר-הירדן. אלה הם מימיו של מעיין מוסה ליד פטרה. מעיין זה הוא תחילת ואדי מוסה, המוליך אל הערבה.

בפתח הארמון. זהו פתח אחת ממערות הענקות החצובות בסלע אדום. בפנים חצובים חדרי פאר, שיתכן ושימשו לנבטים. כמערות לקבירת מתים. בהם היו נערכים טקסים מיוחדים לפולחן המתים.

מראה כללי. זהו מראה כללי של סלע אדום. בגוש הענקי של אבן החול חצבו הנבטים, מאתיים שנה לפני הספירה הנוצרית, מבצרים, עמדות משמר, ארמונות, בנייני מגורים, ובריכות לאגירת מים.

האריה. לאור היום סיירו דרור לוי וחבריו בין חורבות העיר האגדתית הקדומה. הריקה כיום מאדם. הפתח הגדול הנראה בתמונה הוא כניסה שמסביב לה חקקו פסלים נבטיים דמות אריה ענק. הם חצבו גם מנהרה המובילה מים ישר לראשה של הכיפה. דרור נראה בתחתית התמונה, משקיף על הסביבה.

המסירה כל צל של ספק ממאירעות שני הבחורים הישראליים בעיר הטתורין. בצהרם, ישוב השנים לסעוד את לבם בארוחה שהביאו אתם. את ק פסאות השמורים הפתוחות הוסיפו לגלי הקפסאות, שתיירים אמריקאיים שביקרו במקום לפנייהם, עזבו שם. מציאות אהרות שמצאו: עקב אשה, שנתלש מעלי אחת התירות בסורה במקום, השנייה השתעשעו באר. כשניסו לתאר לעצמם מה היו אומרים התיירים אם מתוך הריסות אחד הארמונות היו מופיעים לפנייהם, שני בחורים ישראליים, מזוינים בעוז, רימונים וריבה. שני בחורים ישראליים הסועדים בפטרה, לעין השמש, כביתם שלהם. אולם לא היה זה לעיני השמש בלבד.

★ ★ ★

רשימה שלוש אחריהצהרם, החלו ה' שניים בדרכם חזרה לישראל. לאחר מסיים ספורים, הרגישו בתנועה חשודה סביבם. הם ראו שניים מאנשי המשמר הלאומי המופקדים על שמירת העתיקות במקום. הארבעה נתגלו אלה לאלה מטחח קצר, כהמישה מטר בלבד. לא היתה שהות לי החליט על דרכי הפעולה. דרור הפעיל את תת'המקלע שבידו. אותה שניה הספיק איש המשמר הלאומי לירות יריה בודדה ברובהו. דרור קטל את השניים. אולם ירית הרובה פגעה בידו של חברו, השמישה את הרובה מיידו. לפתע הומטרה עליהם אש צולבת. עוד ארבעה מאנשי המשמר, שעקבו אחריהם, תפסו מחסות מאחורי הסלעים, פתחו באש. כדור קוח חור במימית דרור. כדור נוסף פגע בתרמיל הגב, שלישי סרט את הרגל. ה' היריות הזעיק את כל המשמרות ש' בסביבה. אי אפשר היה לזוז לאור היום. כל תנועה קלה ביותר, גררה אחריה מטר יריות צלפים. על הרבסים נראו דמויות גברים החוסמים את דרכי הנסיגה. דרור חבש את יד חברו הפצוע, החליט

עם מדי שנה מקריב ה' הישראלי כמה מבני מוזכר הכיסופים לתור ית את שרידי עתיקות אל, הנמצאים עתה מ' לילה. קרבן השנה דרור לוי, צעיר בן 19, הרצליה, דרור, שהרבה ל' ככל פינות הארץ, ל'

לבלות בה יצאה שלמה

בדמ

להשיג את הרובה שנשמת, כדי שיוכלו להתגונן בשניים. הרובה היה במרחק שלושה מטרים ממנו. הוא זינק אליו. היה זה ה' זינוק האחרון. כדור פגע בכובע האוסטרלי שעל ראשו והוא צנח מבלי להשמיע אפילו אנחה.

הירדנים הוסיפו לירות לעברו. החבר עשה עצמו למת. חיכה לירדנים שיתקרבו. אולם הם לא ניגשו לגויה. הם רק עמדו והתבוננו בה מרחוק.

החשיכה התקרבה במהירות. בחסותה הת' קרב הפצוע אל דרור. גופתו היתה נקובה כדורים וקרה. הוא הושיב את דרור לקח ממנו חלק מהציוד. במסע מפרך, ש' ארך 12 שעות, עשה דרכו חזרה, חצה את הערבה לשטח ישראל.

גופתו של דרור נשארה בפטרה, העיר שכל נעוריו חלם להכירה. כובע אוסטרלי מעוך ובלוי התגלגל לידו. היה זה הכובע בו עבר דרור את כל דרכי הארץ. "זה הקביע שלי" היה נוהג לומר, "הוא שמציל אותי מכל הסכנות".

מעבור ששה ימים הביאו את גופתו על גבי גמל אל הגבול הישראלי.

★ ★ ★

המושבה הרצליה ידעה על מותו של דרור מהיום הראשון. אנשים הסתו' בבו סביב ביתה של משפחת לוי, התבוננו בבית בינון. רק עדה לוי, ילידת העיר צידון שכלבנון, מורה לערבית, לא ידעה דבר. כחברת ויצו מסורה התכוננה ללכת למכור כרטיסים לשוק המסורתי של האירגון.

לפני שהלכה, ביקשה מבעלה: "תן לי כמה לירות, בטח אטעה בקופה ויחסר לי". הבעל, יצחק לוי, יליד ראש פינה, החליף צבעים במהירות. הוא ידע שכנו דרור פצוע. הוא לא אמר דבר לאשתו. בדרך לשוק, פגשה עדה את כלה. "איה עגילים את רוצה שאקנה לך בשוק?" שאלה. הנערה נצצה בה ציני עגל ולא השיבה דבר.

כשהגיעה עדה עד לתחנת אגד, ראתה קהל רב. בתוכו עמדו שני בניה ובעלה. יצחק לוי ניגש ומפש בורעותיה: "את לא תמכרי היום כרטיסים. דרור מת". כל הקהל נעלם לפתע. עדה לא אמרה דבר. היא חזרה הבית בשקט.

ע' אוסטרלי מרופט על ו' (תמונה למטה) הצ' לחדור יחד עם חבר ל' ה' הוא נהרג שם עלי ירדנים. מתוך תקווה יסוים זה יספק את כל אפיב' החני' הפטרה, קרבנות ניספים, מפרי' חתונה הזה" בעמודים את הסיפור המלא ש' ת' ע' דרור, בלווית נות' המעדרות, שצול' ירירי דרור וחברו ב' עצמה, עבר הגבור.

לעצמם. החורבות ו' ממימיה, חיסטו' ת' וכוים חרטים מ' הדדים היחידה,

מרכיב פירוח ותיים ח

קוחים ישר ממערכון של דז'יגאן ושר
מאכר על נטורי קרתא... ראש עיריית
חיפה אבא חושי שלח לסופרים הישר
ביום בדירותיו, בערב ראש השנה, בירכת
"כתיבה ותחימה טובה". השיב לו על כך
שלוש ("ש. ש. ש.") שפירא: "את הכתיב
בה תשאיר לי. דגן אתה לחתימה שר
בה". הסופר העברי הראשון שזכה לי
הוצאת ספרים מפריצו בארצות הברית
היה ק. צמניק, מחבר סלמנדרה ובית ה
תפק בשם העט הסמלי, שפירוש: תושב
מחנה הספרים במקום תמונת המחבר, המח
נוסח כרגיל על פני עטיפת הספר, מופיע
על עטיפתו של ספרהים בית הבובות סימן
שאלה גדול... אגב, ק. צמניק חיבר לא
מומן מאמר מקיף על בעיית השילומים, ו
היסס באיו במה לפרסם את מאמרו זה.
כשהציעה לו אגודת הסופרים לפרסמו
במאזנים, אמר: "אני רוצה שמאמרי יגיע
לאנשים, ולא למאזנים". בארצות

במסיבת רעים על מושאה בקיבוץ תל
יוסף, סיפרה השבוע בתו של שגיר ישראל
בברית המועצות דנה אכירי (17) על
הקורות אותה בברית המועצות. אחת החק
ריות הפחות נעימות: בשעת טיול בכיכר
האדומה במוסקבה, השגיחה דנה בדלת קטנה
בתוך חומת הקרמלין ועליה הכתובת "כני
סה". "ראיתי שכתוב כניסה — אז נכנסתי",
אמרה דנה, "ובעני רוחי כבר ראיתי את
כותרות העיתונים המבשרות על האשה ה
ראשונה שפרצה את חומת הקרמלין אחרי
נאפוליון". אולם סוף ההרפתקה היה קוסם
פחות מראשיתה: דנה נוכחה כי נכנסה כי
סעות לבית שמוש לגברים, בעוד שברית
השימוש המקביל לנשים נמצא מעברה השני
של הכיכר... כן סיפרה דנה כי בשעה
ששטה בחברתו של ראש ממשלת ברית
המועצות ניקולאי בולגאנין בסירה,
שמעה את הנוער הרוסי, ששט גם הוא
בסירות, שר את "השירים שלנו" חלנה ולי

סמים משכרים * אשת ליל * אשליזות הכרך

ב עיית הנרקומנים. הלהוטים אחר הסמים המשכרים, פשתה
כמגיפה בעולם כולו. הקשיים בצבירת רוחים קלים על-ידי
שור, סחיטה ושאר סממני עולם הפשע העבירה את גדולי הפרשנים
לשטח הסמים המשכרים שהגיע לממדים מדהימים אחר מלחמת
העולם האחרונה.

סמים משכרים

RAZZIA SUR LA CHNOUF

מתח הרור
חיים שבין מ
חור הסמים ב
מקום הפקתם
למחרים בשוק
יצר הכנסות
ענק שאפשרו
פיתוח רשת
בינלאומית ו
החזקתם של
אלפי סוכנים
להפצת והח
דרת הסמים
בכל הארצות.

המחלקה המשטרתית למלחמה בסמים לא הצליחה להקים מנגנוני
מלחמה באותה מהירות שהקימו אותם סוחרי הסמים, ולכן הנגע
עדיין הולך ופושח.
על מכלול בעיות אלה, של הפצת סמים משכרים ומלחמה במפי
צים של הסמים, משרה הכוכב ז'ן גבין ריאליזם כמיטב כשרונו
הגדול בסרט סמים משכרים (שהוגבל למבוגרים בלבד).

לוד אוטן לרה יצר את "שטן הבשרים" עם ג'רר פיליפ ורכש
את השם של במאי היצרים. לרה מעביר אותנו בסרט אשת
ליל לשנות העשרים. תקופת הצירלסטון. התקופה של החטא.
המקום: פריז. מונטמטיר. פיגל, מרכז
החטא... הנושא: יצרים... ולמרות
זאת אהבה. אהבה עדינה במיטב ידו
של לרה.

MARGUERITE DE LA NUIT

ב אשת ליל נעשה נסיון נועז.
הועמדה תפאורה שאף במאי צרפתי
עוד לא העיז להעמיד כמותה וסכומים
אגדתיים הושקעו בסרט צבעוני זה
על-מנת לשוות לו תערוכת חריפה של
אגדתיות וריאליזם אנושי עמוק.

הרקע המוסיקאי הוא יצירה בפני
עצמה והלווי יוצר את האווירה של
המקום והתקופה. איב ("שכר האימה")
מונטן ומישל ("סימפוזי פסטורלית")
מורגן מעלים במשחקם את הסרט ל
רשימת הסרטים המעולים של השנה.

יטוריו דה-סיקה, סילבנה פמפניני וטוטו ("הב נאפולי"), בקו
מדיה סינמסקופית ממיטב סיפורי אלברטו ("האשה מרומא")
מורביה. בסרט הסינמסקופי האיטלקי הצבעוני הראשון מופיעה
רומא על כל מראותיה ופינתיה הנס
תרות בצילומים מרהיבי עין.

אשליזות הכרך

RACCONTI ROMANI

סרטי "רוז-פילם" - מפיצים בערבון מוגבל

פסוקי השבוע

- **שרי-האוצר לוי אשכול:** "בעד כסף אפשר להשיג הכל — אפילו שונאי-כצע".
- **עובדיה פורת,** מזכיר המוסד לביקורת של מסאי, על מכת ריבוי השליחים: "יש מפלגות שחבריהן מתחלקים לשלושה סוגים — אלה שהיו שליחים, אלה שהם שליחים ואלה שהיו שליחים".
- **ח"כ מק"י אסתר ווילינסקה:** "בין הממשלה והציבור בארץ יש הסכם — הממשלה מניחה לציבור להגיד מה שהוא רוצה, בתנאי שהציבור יניח לממשלה לעשות מה שהיא רוצה".
- **ח"כ חרות יוחנן באר:** "מאז שגולדה נכנסה לשרת, פצעי שרת אינם יכולים להגליד".
- **חקיקטוריסט שמעון צבר,** כשנשאל אם לדעתו רצוי להלאים את הקואופרטיבים לתחבורה ולמסור את הפעלתם לידי הממשלה: "קודם צריך להלאים את הממשלה".
- **מפקד משטרת ירושלים לוי אברהמי,** בעדותו לפני ועדת החקירה המבררת את פרשת מותו של פנחס סגלוב בהפגנות השבת: "נטורי קרתא אינם מכירים במדינה ובמוסדותיה, חוץ מאשר במשטרה. והטעם הוא פשוט — הם מכירים בכוחנו".
- **הממונה על הכנסות המדינה זאב שרף:** "אילו ביקשו ממני סיסמה שתדריך את עובד המדינה, הייתי מציע: היה פקיד בביתך ואדם במשרדך".
- **ח"כ מק"י ד"ר משה סנח:** "בניסול פולחן האישיות טמונה סכנה גדולה — בסרבם להאמין באישיותם של אחרים, יוצרים בני-האדם את פולחן האישיות של עצמם".
- **העיתונאי דן בך-אמוץ:** "אם אתם חושבים שהכסף הוא הדבר החשוב ביותר בחיים, דעו לכם שאינכם אלא צודקים".
- **המבקר ד"ר חיים גמזו,** על תוכנית הרביו החדשה של חתיאטרון הקאמרי: "התוכנית תיק על תיק היא הקומקום שרוסק, המטאטא שנשחק, לילה-לו שהומתק, ציידטרון שהותק, מיוזיק-הול קרתני שהועתק".

הברית, זכו בחודש האחרון לתפוצה עצומה שני תקליטים, הכוללים קריאות מפי המחזאי ארתור מילר מתוך מחזותיו חות הסוכן וצייד המכשפות. התברר, כי הסופר זכה לסופולאריות בלתי-רגילה אחרי נישואיו לכוכבת מרידיין מוגנר.

דיב על גלי האתר

לאחר שאסיר-פראג לשעבר שמעון ארנשטיין סיפר במעריב באריכות כיצד סחטו מפיו את הודאותיו, נזכרו חברי קר בוך השומר הצעיר כפר מאסאריק, שעליהם גמנה לשעבר גם אורנשטיין, כי בשנות השלושים נערך בקיבוץ משפט ציבורי על משפטי הטיהור במוסקבה. אורנשטיין שר מש כסניגור במשפט זה, והגן בלהט על הודאותיהם של גאשמי מוסקבה, שניתנו — לטענתו — ללא כל כסיה... טענה אחרת של אורנשטיין, כי הואשם — ללא כל יסוד — בזיוף דרכונים, נראתה גם היא מופקעת בעיני חבריו, שזכרו כי היה אחד המומחים הראשונים במעלה של עלייה ב ליוף דרכונים... הרקדנית הישראלית חסיה לוי הופיעה השבוע בתוכנית של מחולות ישראלים בטלויזיה ברומא, במסגרת התוכנית סיוורס בעולם... השחקן סעריה דמארי, שהסתכסך ערב הצגת הבכורה של הסרט באין מולדת, בו הוא מלא תפקיד מרכזי, עם יצירני הסרט, ניצל את תוכנית הדרו שלו לעולי תימן כדי לפנות בקריאה נרגשת ליהדות החימנית ש לא ללכת לראות את סרט-המריבה.

גה והיי הדניפר. אבל" קבעה דנה, הם קצת ויפוי... פרשן הטלביזיה האמריקאי דרו פירסון, שבא גם הוא לצלם סרט על ישראל, פותח דר-קבע את יומיו בלגימת כוס של מרק-פירות... בעוד ש מנהגו של ח"כ מסאי ישראל גורי, ה סבצוני המושכע, לאכול מדי בוקר קלח תירס בלתי-מבושל, שהוא חולט אותו במים חמים... אחד העיתונאים נזכר השבוע במאורע שקרה לשרה-חנינך-התרבות לש- צבר, בנצרון דיינר, בערב ראש השנה שעברה: הפרופסור נכנס לדואר כשבדיו מכ תב, קנה בולים, הדביק אותם על הכובע שהחזיק בידו וניסה לחתוב את הכובע אל תוך תיבת-דואר, כשהוא מתלונן: "איה פתח צר מחזיקים בתיבות הדואר — אפילו מכתב רגיל אי-אפשר להכניס".

כתיבה וזירה מובה

הנהג דור פרידמן, שנפצע בהתקפה האחרונה על אוטובוס אגד בדרכו לאילת, קיבל השבוע מכתב, בו נמסר לו כי יום לפני התקרית בדרך לאילת נתמנה כחבר בוועדה להנצחת 11 חללי מעלה העקרבנים, שנפלו בהתקפה הקודמת על האוטובוס ל אילת... בגליון ערב החג של ידיעות אחרונות התפרסם מאמר סנסציוני בו מתארת כתבת העיתון כיצד חדרה למאה שערים ר ראינה אחד ממנהיגי נטורי קרתא, רבי אהרן קצנלבוויגן. הצרה היא רק שדבי רי הרב כניכול, כפי שנמסרו בכתבה, לי

אביה, ששמו הקודם היה יוסף רוכל, קבע את שם משפחתו העברי על שם שתי בנותיו: אביד פירושן אבי דנה ורינה.

ישראל לא שלחה אך סרם אחד למכשיר הבינלאומי, ובכל זאת היה זה הפסטיבל הישראלי בוונציה

— מאת שמואל מור, שליח, העולם הזה — בוונציה —

ראל, הבשורה שנמסרה מפי מלאך לאוני המקורבים לעתונות. "עליך רק להרשם במקום המתאים".

ברור שהסרטים האטלקיים משך שלושת החודשים האחרונים זכו לפרסומת מתאימה, ריחפו על כנפי מלאכים. גם הכרת הטובה השמימית לא אחזה לבוא: יושב-ראש סקציית מבקרי הסרטים בישראל התבקש להרכיב רשימה נבחרת של מבקרי סרטים המוכנים לנסוע לפסטיבל. אחרי שעתים היתה הרשימה מלאה.

לגרשמים הובטחה נסיעת חינוך באדריאטיקה, חברת אוניות איטלקית, ושהות כאורחי ההנהלה בוונציה. אלא שכל שהתקרב מועד הפסטיבל הצטמצמו אף ההבטחות: לבסוף התברר כי הוזמן אך עתונאי אחד ואף הוא חייב לנסוע על חשבוננו.

בינתיים חילק מלאך, גוף הגוף, שורה ארוכה של מכתבי המלצה לכל אותם עתונאים וידידי עתונאים ששמע ההצעה הנדיבה הגיעה לאזניהם. בבוך הרע לאוגוסט, בוקר פתח חת הפסטיבל, התייצבו 11 ישראלים במשרד הפסטיבל.

ברור שאף במקרה זה זכה כל הקודם. ומספר עתונאים המייצגים יחד 11 מ-16 העתונאים בישראל, נשארו בחוץ. וכך קרה שכתבת הארץ שלנו ישבה לצידו של נשיא הפסטיבל בגאלה. בעוד כתב הארץ, יוסף שריק, נאלץ היה לצפות בהצגה על מדרגות האמפיטאטרון בחוץ. ואני? אני ששטס התגנבתי.

★ ★ ★

עין זועמת ויבלת לגינה

הפסטיבל עצמו חזר השנה יותר מהפסטיבלים הרגילים. אמנם כבר עם הפתיחה זומנה לעתונאים שער רוריה מעניינת: קלייר לוס, שגרירת ארצות-הברית וועמת המבטי, שהצליחה באיומים אישיים להוריד את הסרט "האמריקאי", זרע הפורענות, מעל בד הפסטיבל הקודם, ניסתה את מזלה אף הפעם. הנהלת הפסטיבל עמדה בפני דרישתה התקיפה של השגרירה להוריד את הסרט התקפה, המתאר ללא כחל ושרק סנטימנטאלי את קורותיה של כיתת חיל-רגלים אמריקאית. טענתה של שגרירה לוס: "הסרט מסלף את גילויי החיים האמריקאיים, מתאר באורח בלתי-צודק שורה של מעשי אכזריות שבוצעו כאילו על-ידי האמריקאים". הנהלה היססה, אפשרה לגינה לולובריגיה להצטלם באריכות בחברת השגרירה, ואחר אמה: "לא". כמחאה, מיהרה השגרירה הנועפת לטוס ללונדון, השאירה אחריה אנחת רוחה וגידופים עסיסיים של העתונות האיטלקית. לגינה עצמה לא שיחק המזל. בערב הפתיחה, לאחר שקהל של חמשת אלפים מעריצי קולנוע איטלקיים וזרים

אשר לפי טענות של נשיא ארצות-הברית לשעבר, הרי טרומן עצמו, זכתה במשרתה בגלל ידידות אישית. היא גם אשתו של הנרי לוס, בעל שרשרת השבועונים לייף-טיים.

ש לך כף לבקר בפסטיבל סרטים באירופה? כן? בסדר. אין לך דבר פשוט יותר — עליך למלא את ההוראות הבאות:

(1) מצא לך תעודת עתונאי. לא חשוב איזה תעודת — אפילו תעודה מהצופה לילדים או הארץ שלנו תספיק. אם אינך מכיר אף אדם באף מערכת — יסד לך מערכת משלך: לצורך זה אינך צריך אלא לרשום את שם עתונך החדש על מספר גליונות מכתבים ומעטפות, לשלחם לכתובות שר נות כדי להוכיח את קיומך. במקרה הגרוע ביותר — הרפס לעצמך כרטיס ביקור מתאים.

(2) בלחית המכתב או הכרטיס הנתון, גש אל מפעל הסרטים הקרוב ביותר, הביע לפניו את רצונך העז ביותר לייצג את עתונך (או שבועונך, ירחונך, שנתונך) בפסטיבל הקרוב — הוא יעשה את השאר.

אתה מפקפק? אין לך ממה לחשוש: 11 ישראלים אחרים ניסו מתכונן זה בחודש האחרון. הם הצליחו. תוכל למצוא אותם השבוע משתופים על חוף הלידו בוונציה, נהנים מעשרות סרטים חינוך, לוחצים ידיהן של מכבר חתיכות הבד העולמי.

★ ★ ★

ידידות במשרד החוץ

כשהגעתי בתחילת השבוע למשרדו המהודר של ד"ר ר. נאטליה, מנהלו האדמיניסטרטיבי של הפסטיבל ה-17 בוונציה, קיבלה אותי מזכירתו הבלגית בחיוך חמה: "מישראל? או, יש לנו כאן המון ישראלים, הסתבר כי כמה עשרות גברים ונשים ישראלים בחלו בחזמו הבלתי רגיל של קיץ 56, העדיפו עליו את אחירתו הרחוקה של הפסטיבל בוונציה. חלק ניכר מהם הגיע בכר חות עצמו, האחרים נעזרו בנדיבות לבם של אנשים חשוד אסתר סלור (26) מפתח תקוה, למשל, נעזרה בידי רב השפעה במשרד החוץ. היא הגיעה בבוקר הפסטיבל עם מכתב מיוחד מחוגי משרד החוץ, השפיעה על מפעל סרטים איטלקי להכניסה לגאלה המפוארת. שמחיר הכניסה אליה מגיע ל-120 ל"י. נציגו של הארץ לעומת זאת, נשאר באותה הזדמנות בחוץ.

נערה אחרת, המפרסמת מפעם לפעם דברי הגות בהארץ שלנו, שלחה מכתב להנהלת הפסטיבל בוונציה חודשים קודם, הציגה את עצמה ככתבת קולנוע, זכתה לקבלת פנים חגיגית. המשלחת הישראלית לפסטיבל, ללא אף סרט אחד, הפכה לאטרקציה של הנהלת הפסטיבל.

★ ★ ★

פרסומת עץ כנפי מדאך

תכן וכך זאת לא היה קורה לולא להיתותם של מפיצי הסרטים בישראל אחרי פרסומת עצמית. סבי מלאך (56), מפעל סרטים איטלקיים, למשל, פתח לפני שלושה חודשים במלחמת-שמועות מקורית: "הנהלת פסטיבל הסרטים בוונציה עומדת להזמין שני עתונאים מישראל

החתיכה של העונה. וירנה ליוז, בלונדית ירוקת-עיניים, הגיעה אל התהילה דרך גבר בוונציה. הגבר הוא שחקן איטלקי נערץ, המסלטל אותה לכל מקום, לעיני הצופים והמצלמות. כבר בימים הראשונים הוסר הדובק לה התואר "פצצת המין האיטלקית 1957".

צפה לאורך הדרך המובילה ממלון אקסלדור לארמון הקול-נוע, בתקופה לחות בה כשיא הולכת ברגל, נאלצה לעשות את דרך התהילה במכונית. הסיבה: יבלת.

הגאלה המפוארת לא היתה שונה כלום. משהו כמו הצגת בכורה בבהימת, רק שהנשים היו קצת יותר מפורסמות וצעירות ואילו הגברים הנהגו בחגיגות מסקינית סיפור סית. הם גם היו קשישים כמוהו, בכלל — כאן אפשר לראות יותר נשים צעירות וגברים קשישים משבכל מקום אחר. אף מפיץ או מפעל סרטים אינו מספיק טיפש לנסוע לפסטיבל עם אשתו.

★ ★ ★

מדים אנטי פרוסיים

תוכנית הפסטיבל אינה מבטיחה גדולות ונצורות. הפסטיבל כולו עומד בסימנם של סרטים אכזריים, אשר מסיבות שונות סרם יוצגו ארצותיהם בישראל. הפסטיבל תיחה החגיגית צוינה בסרט אנטי-מיליטריסטי גרמני. הייתם צריכים לראות את הקהל האיטלקי מוחה כה ככל עם מנוצח וזוכרים אף האיטלקים את המדים הפרוסיים המהוללים. מס-תבר כי הגיבור, המצליח בעזרת מדים מושאלים של סרן להפוך את גרמניה על פיה, אינו אלא שחקן גרמני. והקהל האירופי מוכן להנהות כשהגרמנים צוחקים על עצמם. בתוכנית, שורה של סרטים יפניים, איטלקיים וסובייטיים. כך יוצגו סרטי יחני אודות רוצח מבולבל נוסח הסירה של קפקה — הקאמרי; סרט מקסיקאי ביוגרפי על לוחם שח-רים, אשר הופיע בערב הפתיחה בלידו בלבוש הטוריאדורים המסורתי וזכה להערצה כללית של התיירות האמריקאנית; וסרט ספרדי המייצג במידה מפתיעה את ההתנגדות ל-תנועה הפשיסטית בארץ דיקטטורה זו.

מלבד הסרטים אפשר לראות כאן עשרות של נערות איטלקיות מכל הצבעים. לתשומת לב ראשונית זכתה כבר בלונדית ערמונית-מבט בת 19. כשטפתי לחוציה עם וירנה ליוז, הייתי חייב להסתכל בה פעמיים כדי להחליט מי היא. עתה היא הנערה המדוברת ביותר בוונציה. הסיבה: יונאטו באלדיני, השחקן האיטלקי הנערץ, עמו היא נראת בכל מקום. היא זכתה כבר למאות צילומים ומתכננים עתה את סרטה הגדול הראשון.

אני רואה מחזר העתונאים התקהלות במסדרון. לא! לא יתכן — הגיעו עוד שני עתונאים מישראל.

גם מדי. זהו תצלום מתוך הסרט הצרפתי ההולכות-ברגל, המספח בבעיית היצאניות של פאריס בצורה ריאליסטית ביותר. ברגע האחרון, נתבטלה הצגתו במסגרת הפסטיבל, אחרי ההנהלה קבעה כי הוא ריאליסטי מדי: חורג מגבול "הסעס הסובי".

כידמת עדן - ארצות-הברית

מארטי - ארצות-הברית

הסרטים הטובים השנתיים

בישראל, עקב התחרות מתמדת עם חברות הסלבוניה, היתה אחת מתגובות ממשלת הייזור סרטים בעלי תוכן משופר, משחק טוב וטעם אנושי, בעיקר על ידי מפקים עצמאיים שקמו מקרב השחנים עצמם.

הצופה הישראלי, שזכה להצגות-בכורה יחד עם צופי שאר בירות העולם, נהנה כי אופן ישיר מתגובה זו.

★ ★ ★

רשימת הכבוד

בשם מספרים הרב יחסית של הסרטים הטובים שהוצגו השנה, קל היה לפסוח על כל הסרטים הבינוניים שהוקרנו בה. הייזור הטוב של השנה לא נבחר מתוך שורת הסרטים הטובים, אלא מרשימת הסרטים הייזורים טובים מאוד. גם רשימה זו, היתה השנה יחסית לשנים הקודמות — ארוכה. בלטו בה שמות סרטים דרמטיים כמו זרע הפורענות, שהתריע על מציאות חברתית וחיונית שלילית והרת אסונות, בנוער האמריקאי הנכבד הנדרף, סרטו של פאול מוני, סימל את הליכת הסרט האמריקאי בתלם הניאוריאליזם האיטלקי. נעץ רת הכפר, עסק בהחזרתו למוטב של

שחקנית השנה
אנה מניאני

שחקן השנה
ו' ליאם הולדן

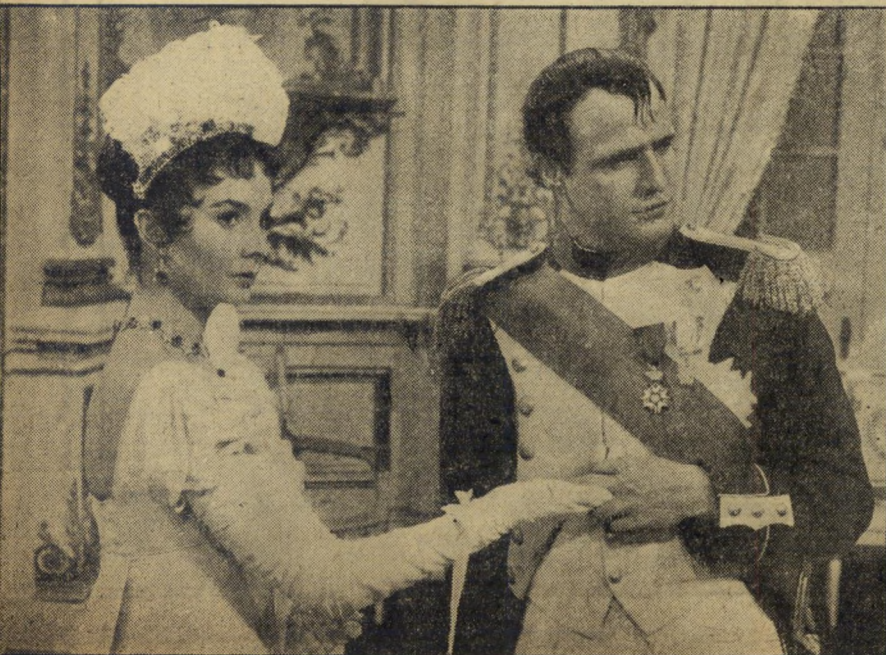
לראשונה מזה שנים רבות, היתה שנת תשס"ז שנת שפע איכותי וכמותי לצופה הקולנוע הישראלי. בראש וראשונה גרמה לכך העובדה הפשוטה, שהצופה הישראלי נעשה השנה יותר בודד, בעל דרישות ותביעות משלו, חדל להתחסס אל הייזור קולנוע כאל ששוע וול ויום יומי. מחירי הכרטיסים, שהאמירו ללא כל יחס לעליות המחירים הכלליות, הטלת יחב המגן על כרטיסי הכניסה, הפכו את הקולנוע למצרך יקר. שלא כבעבר, חשב השנה הצופה פנימיים שלושה, בטרם ניצב בתור לקופת הייזור קולנוע.

עובדה זו גרמה לכך שבעלי בתי-הקולנוע היו נאלצים להחליף במהירות סרטים גרועים ובינוניים, שלא זכו לביקור קהל, הרבו להציג אך ורק סרטים מעולים או מושכי קהל מובהקים. כמה מבעלי בתי-הקולנוע העדיפו, מסיבה זו, לשלם דמי קנס על הייזור חוזיהם עם חברות הסרטים, רק כדי שלא יאלצו להציג סרטים מדרגה שניה, שהם חייבים להציגם בהתאם לחוזים.

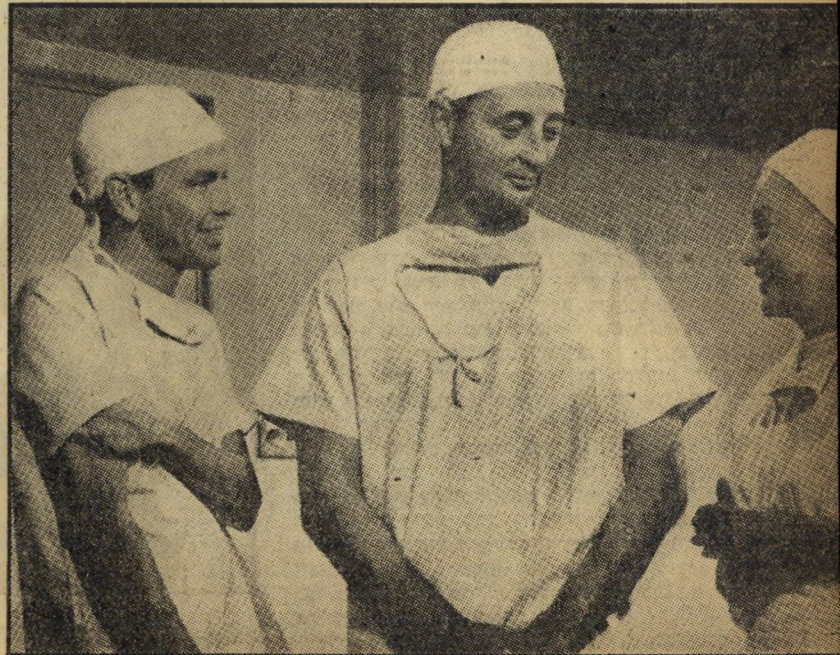
סיבה אחרת להעלאת רמת הסרטים המוצגים, היתה המהפכה בקולנוע האמריקאי, המהווה את הספק העיקרי לסרטים המוצגים

הסרטים הרעים השנתיים

דוירה - ארצות-הברית

לא כוז - ארצות-הברית

השושנה המקועקעת - ארצות-הברית

היחפן - הודו

ד"ר הטוב תש"ז * הסר

גות מעל לסרטיהזמר הטובים של הוליווד. סרטי בידור מצטיינים אחרים היו: **לנשים לא איכפת**, עם אדי קונסטנטין, **פרי קיין**, ו**פרנק קאריקאן**. ואילו הסרטים האמנותיים של השנה היו **הרשת** המקסיקאית, שהפליא לתאר ללא מילים, בעזרת צילומים בלבד, את סבך הרגשות והיצרים ביחסים בין גבר לאשה, ו**זהב נאפולי** האיטלקי, שלא זכה להכלל בין סרטי השנה רק משום שהוצג בסופה, טרם זכה להיכרות הצופה הישראלי.

★ ★ ★

קצב, נהג משאית וגנב

גם בים גבהגלים זה של סרטי תש"ז, התרוממו מספר מישברים שהתנפצו בכוח אל חוף ההכרה האנושית של הצופה, השאירו בו עקבות בלתי נמחים. הראשון בגלי ענק אלו היה **מארטי**. תוכנו של סרט זה, שהופק עלידי חברת הסרטים העצמאית של ברט לאנקסטר, היה רומאן רגיל ופשוט, סיפור אהבה בין קצב מגושם למורה קטנה. לא היה בסיפור ה"עלילה כל משהו בלתי רגיל. אף על פי כן, היה מארטי סרט בלתי-רגיל. כוכביו היו ארנסט בורגנין ובסטי בלייר, שחקנים נש-

שחקנית משנה השנה
סוזאן שטרסברג

שחקן משנה השנה
ג'יימס דין

שחקן שתיין מדרור. **אילו כולם היו כמוהם**, הצרפתי, העלה על הכד רעיונות אחוות-עמים ושיתוף פעולה אנושי, בדומה מזעזעת.

גם **השעות הגורליות**, סרט המתח של השנה, מאחוריו סמונה מסכת פילוסוף פית עמוקה על מלחמת החובה והרגש, ועל סוגי הגבורה באדם, נכלל ברשימה זו.

בצד שפע סרטי מלחמה טובים, אך לא מצטיינים, כמו **לגיהנום וחזרה** ו**חיים הנצחיים**, או **הגשרים של טוקיו**, **רג** בלטו שני סרטי פעולה מעולים: **הגשר האחרון**, תוצאת שיתוף פעולה אוסטרי-יוגוסלבי, שנוצר כדי להבליט את הצד ה"אכזרי שבמלחמה, ו**פורצי הסכרים** הבריטי, שהיה שיר הלל משכנע לגבורת טייסים.

בשטח הקומדיות המבדרות כבש הסרט הבריטי את כל המקומות. סרטים מסוג **צחוק בגן עדן**, **דרכון לפימליק**, **בעד לשבע נשים ויד לפה**, היו את סרטי הבידור המשעשעים ביותר שהוצגו במדינה בשנים האחרונות.

בין סרטיהזמר עלה על עצמו **שבע כי לות לשבעה אחים**, שעמד בשתי דר-

ד"ר הרע תש"ז * הסר

הכוכב הגדול - ארצות-הברית

ונה - צרפת

זה, שהוצג עד כה זמן קצר בירושלים בלבד, אינו יכול להיכלל בין סרטי השנה של חלפה.

לעומת זאת, הנפעת הבכורה של סרטון שטרסברג (19) בתפקיד משני ב"פיקניק", שם היא מגלמת בכשרון רב את הנערה המכוערת והפיקחית, המקנאת בהצלחת אחיה תהיפה, אך הפיקחית פחות, היתה הברכה לטעם ביותר בין כל שחקני המשנה השנה.

★ ★ ★

מוניות וידיג'אנפים

תעשיית הסרטים הישראלית היתה שנת תשס"ז שנת דריכה במקום. נוצרו בה אמנם סרטים רבים, בעיקר סרטוני תעמולה, בעלי רמה מתקבלת על הנעת. החדשות של אולפני גבע, על מיפגשי הכדר רגל בין ישראל לברית-המועצות, היה אסר לו הישג בקנה מידה עולמי, אולם אלה לא יכלו להעיד על קיומה או רמתה של תעשיית סרטים במדינה.

מעשה במוניות, היה הסרט העלילתי היחיד שהופק השנה בישראל. אולם מוניות של-לארי פריש, המפיק והבמאי ליד אמריקה, לא דמתה כלל למוניות המשוכללות של ימינו, היתה לקריה מבחינה טכנית. אף נוסעה, לבד משני אוסיר, התאימו יותר לנסיעה בדיג'אנפים שמלפני דור.

למרות זאת היה **מעשה במוניות** לקח מאלף. הוא הוכיח שאפשר ליצור בישראל סרטים עלילתיים באמצעים פשוטים. אין ספק שאם ירבו יצרני מוניות מעין זו, תר מצא סוף סוף המונית שתנוע חלקות ב"כביש הקולנוע הישראלי.

סרט ישראלי אחר, שעמד השנה במרכז ההתעניינות, והמסמן מסנה בגישה הקולנועית הישראלית, היה **באין מולדת**, סרטו של גורי חביב. אם כי הצגת הבכורה שלו התקיימה בשלהי תשס"ז, ברור שהשיגו, מגרעותיו ולקחו שייכים לתחומי השנה ה"באה".

★ ★ ★

ממסד בעזרת סופים

בצד ההצטרפות הגדולות בסרטי השנה, לא חסרו גם הכשלוניות הגדולות. כללית, היתה זאת שנת כשלוניותהן של תעשיות הסרטים האירופאיות, שנהגו בעבר לספק את מיטב היצירות הקולנועיות. דוגמה מוחשית לכך היה הסרט **ננה** (צרפת), בבימויו של כריסטיאן ז'אק ובהשראת תפוחים של שארל בויה ומרטין קרול. מחרידה ומסולפת, הוצגה דמותו של נאפוליאון ב"ז'ורז', שהוסרט על פי ספרה רב-המכר של אן מרי סלינקו, שגם הוא לא היה צמוד ביותר לעובדות ההיסטוריות. על אף השתדלותם של שחקנים מרלון בריי, דוֹנאטוליאון, וג'ין סימונס-דוֹריה, היתה יצירה הוליוודית זו לא יותר מאשר סידרת תמונות היסטוריות מפוארות, בתוכן נבלעו גיבורי העלילה.

כשלוני הוליוודי גדול נוסף התבסס גם הוא על יצירה ספרותית שזכתה להצלחה עצומה. היה זה **לא כזר**, ספרו של מוריס טומפסון על המסתתר מאחורי חלוק הרופא. גם אוסף הכוכבים הגדול בסרט זה (רוברט מיצ'ם, אוליביה דה הילנד, ברודי ריק קרופורד, ג'ורג' גרהאם), לא הצליח לנסוך ענין בעלילה שהעדיפה להתרכז ב"איזמל הניתוחים במקום במחזיקים בו, ב"ניגוד למה שעשה הספר.

הכוכב הגדול, נבחר כריצוי ברישמת הסרטים הרעים בשל היותו נציג לתופעה חדשה ומסוכנת בשטח הקולנועי. תופעה זו, הינה גם היא אחת מתגובות תעשיית הסרטים האמריקאית נוכח תחרות הסלבוידה. בשיטה זו, אין כמעט ערך לעלילה או למשחק. העיקר בה המון המשתתפים, עושר התפאורה, גודל ביוזבו הכספים. בכובש הגדול, המתיימר להיות סרט היסטורי, הושקעו כשנה מיליון דולר, במטרה לטפסם את הצופה ולסחררו ברבבות סוסים, תל"בשות סאר ושחקנים.

★ ★ ★

שנת מאבק

שנת תשי"ז, צפוי לצופה הקולנוע הישראלי מכול כדו יותר של תוצרת צלולויד מכל הסוגים. מספר בתי הקולנוע יתרכב בשנה זו במידה שאינה עומדת ב"יוס יחס לורשת האוכלוסיה בתל-אביב בלבד יתחססו עוד 11 בתי קולנוע, ל"24 הקיימים עתה.

עובדה זו תגדיל אמנם את מספר סרטי הובל שיועלו אל הבד, בטרם יתרכבו ל"תעשיית המסרקות. אולם מאידך, היא תיתן בידי הצופה את כוח הבחירה והמאבק, כוח שהיה נסול ממנו עד כה, וששלל ממנו כמה מזכירות היסוד של צופה קולנוע.

כחים, שעלו לתהילה ולפירסומה רק לאחר. הם לא היו יפים, לא צעירים ולא ע"שירים ובכך היתה גדולתו של הסרט. הוא עסק בחייהם וגורלם של האנשים הקטנים, הנקראים פשוטים. הוא הראה אותם בדרך תיהם העלוכות, בחלומותיהם הקטנים ובאהבתם הכנה. משום כך היה קרוב יותר ללבו ולעולמו של כל צופה.

גם **השושנה המקועקעת**, אף היא תוצרת מפיק לאנקסטר, זכה לתואר הסרט הטוב של השנה בשל סיבות דומות. למרות שעלילתו היתה בלתי רגילה יותר, היה רקעה חייהם של האנשים הקטנים. היה זה סיפורה של תופרת אלמנה מזדקנת (נאנא מניאני), המתגוררת בחורבה עלובה, ש"מרת על זכר בעלה המנוח ועל בתולי בתה, עד שהיא נופלא לזרועותיו של נהג משאית מסומסם-למחצה (ברט לאנקסטר). אולם מה שעשה את השושנה המקועקעת לסרט גדול, בלתי-נשכח, היה משחק השיא של שחקנית מניאני, שהאפיל על כל שאר כוכבות המין. **קירמת ערן** היה יצירתו הספרותית הי

מעולה של הסופר האמריקאי ג'ון סטיינבק. כמעט כל יצירה מסוג זה איבדה מ"ערכה וגדולתה, שעה שהוסרטה באולפני הוליווד. אולם קירמת ערן, בגילגולה הקולנועי, לא רק שלא איבדה מחיוביותה המ"קורית, אלא שעיתים אף עלתה עליה. קר"רותיה של משפחה אמריקאית קטנה, בת"קופה שלפני מלחמת העולם הראשונה, על"הבעיות החברתיות שעוררה בעקיסין, על"הקונפליקטים המשפחתיים והנתונים הפס"כולוגים של הדמויות, הפכו הודות לביומ"מעולה ומשחק מצוין של גיימס דין וגיליה"אדמס, לאחת מיצירות המופת של הקולנוע. יתכן והיו השנה סרטים מעולים יותר, הן מבחינה טכנית, עלילתית ומשחקית, מ"אשר **היחסן** ההודי, ששבר את כל הצ"לחות הקופה בישראל עד כה. אף על פי כן, מגיע התואר דוקא לו.

בשנת שידמון כמעט-כללי לתעשיות הסרטים שמחוץ לארצות-הברית, שלא הגיעו לרמת יצירותיהן בשנים שלאחר מלחמת העולם השנייה, נסו לייצור המוני של מלר"דרמות זולות וסוחסות דמעות, בישר היח"ן את עלייתה של תעשיית הסרטים במזרח"הרחוק.

★ ★ ★

כוכב החלומות

ניגוד לרמת החומר המבוצע, שהיה תה גבוהה מהרגיל, מעט השנה מספרם של המבצעים, אשר היו ראויים לציון מ"ח. בלטו מכל השאר, בשל מיבצעים חד"פעמים מעולים, ארנסט בורגנין כמארטי"בסרם בשם זה, גיימס קני בתפקיד האמר"גן הקשות והצולע **באהביני או עזביני**, גיימס דין ב"קירמת ערן, ומישל סימון במבצע גאוני בתפקיד האיש בעל שני ה"פרצופים ב"חיי איש הגון.

עם זאת, הגיע תואר שחקן השנה דוקא לולימאס הולדן (38), שחקן שכשרונו ה"משחקי אינו גובל בגאונות ושכמעט נשכח מאז **שדרות סנסט** (1950) ו"פולג' 17 (1954). היה זה הוא, אשר בשורת מבצעים טובים **בעזרת הכפר, הגשרים של טוקו רי, גבעת האהבה ופיקניק**, הצליח לדחוק ולהפוס את מקומם של שח"קנים כרוברט טילור, קלרק גיבל וג'ון ויין, בחלומותיהן של צופות הקולנוע.

לא היה זה הודות לדמותו האתלטית בלבד, אלא בגלל יכולתו לנצל את תכונותיו המשחקיות בגלורילב טראי כמעט, ובחרי"פית וחן גדולים יותר משל שחקנים בעלי כשרון גדול משלו. עם כל מגבלותיו, היתה השנה שנתו של השחקן הולדן, אשר פילס לו בה דרך אל מיסגת רשימת אלילי הקולנוע.

בין הנשים לא קמה מתחרה לאנה מניאני, כפי שהתגלתה השנה בתפקיד האלמנה סר"פינה ב"שושנה המקועקעת". אפילו גריס קלי, שעמדה בשיא התעניינות צופי הקולנוע השנה, בשל נשואיה לנסין מונקו, ואשר הצליחה השנה לצאת למרחב המשחק ולגעת ללב הצופה בתפקידה ב"הכרבור, נערת הכפר ותפוס את הגנב, אינה יכולה להאפיל על זוהר משחקה הטראיחית, ו"סערת הרגשות היצורים שהעלתה על הבד"אנה מניאני, בעצבה דמות בלתי נשכחת. אם כי גיימס דין, כוכב קירמת ערן, שאישיותו הפכה פולחן לצופי הקולנוע, ל"אחר שנהרג השנה, לא מילא בסרט זה תפ"קיד של שחקן משנה, וזה הוא השנה ב"תואר זה. היה זה משום משחקו המצוין בקידמת ערן, בו מתגלה שחקן דין כדמות מיוחדת במינה, משמש מבוא בלבד לתפקיד הגדול שהוא מגלם בסרטו השני: **מרד ה"נעורים**, שהיקנה לו את התהילה. סרט

חברות הרהיטים המעולות של תל-אביב

באולמי הרהיטים

אושיןסקי

המרווחים

רחוב הרצל 56

חדרי אוכל — חדרי שינה, ספות יפות וחדישות — חדרי סלון, רהיטים בודדים — בתנאים נוחים, ביצוע לפי הזמנה

מבחר גדול של רהיטים מודרניים

ורהיטי ריפוד בסיטונות ויחידים

אצל

אלטמן את פלדמן

רחוב הרצל 32 ו-45

רהיטים משובחים — מקבלים הזמנות

שנה טובה

עם
רהיטי
ארקו

ח'א. רח' ב'יהודה 43
טלפון 22136

רוזנברג את איכלר

רחוב ב'יהודה 43 טל. 22136

רהיטי פלדה ועץ קלים ומתקפלים
עבודות קליעה — סגנון אמריקאי חדיש

אחים גוהרי ושות'

אצל

רחוב דיזנגוף 128

טלפון 20654

בית-מסחר לשטיחים

פרטיים ואירופאיים

מערכות רהיטים חדישים ביותר

אצל

א. זוזובסקי

ברחוב הרצל 39

פינות סלון נחמדות

חדרי שינה אינטימיים

ריהוט מקורי

דוגמות חדישות ביותר בבית המסחר לרהיטים

לוינשטיין

רחוב הרצל 43

חדרי אוכל נחמדים, חדרי שינה

ספות וספריות, מוכנים ולפי הזמנה

כוכבת השנה :

קים נובק

(ראה שער)

באולם ההמתנה המפואר של מלון קרלטון בקאן, התרוצצו העתונאים והצלמים הלוח ושוב, כשהם רותחים מועם. מזה ארבע שעות שהם לוגמים כוסות ויסקי ומעשנים בעצבנות, בצפייה לכוכב הגדול. אולם קרבנם, הסתגר בחדרו, לא השיב לצילצולים הסלפוניים התכופים, מאן לדרת למטה. אפילו אמרגן חברת קולומביה עמד חסר אונים מול הדלת הנעולה.

אותה שעה השתרעה הקרבן — קים נובק — על מיטתה, כשספיות רטובות על ראשה והיא ממרמרת בכבי. אף סרט משלה לא הוצג בפסטיבאל ועל כן היה עליה לסמוך על אישיותה בלבד, על גופה החטוב, עיני החתלתול שלה ושערה הבלונדי. ואז, שעות מספר לפני סעודת הפתיחה החגיגית, אירע האסון. התברר כי בכל קאן לא נמצאה גם מכונת ייבוש אחת שתהיה מסוגלת לתלת את שערה כראוי. סוכניה טילגרפו אמנם קודם לכן לארצות-הברית, להטים מיד מכר נט ייבוש חדישה, אולם המכונה לא הגיעה בזמן.

וכך הסתגרה הילדה בת ה-23 בחדרה, בודדה, ללא מכר, כשכולה רועדת מפחד, לפני מסע הכיבוש.

בשעת ה-ש" החלה הסעודה החגיגית. 400 מוזמנים — כוכבים, מפיקים, במאים ועיתונאים לבושי-פאר — היו שם. שמות מ' עוררי התפעלות כמישל מורגן, בריגיט בארדו, ג'ין מנספילד ואדויג' (פרי קיץ) פייר, עמדו במרכז ההתענינות. לפתע הור שיעה קים נובק, בשמלת תחרה שחורה הי דוקה לגוסה, ללא תכשיטים, שערה מיובש רק למחצה. כאילו במטה קסם נעלמו כל 400 הנוכחים ובאולם עמדה רק אחת — קים נובק.

★ ★ ★

בת לעובר רכבת פשוט כפרברי שיקאגו, דמתה מארילין פאולין נובק לגיבור האגדה האנדרסנית המפורסמת, הנר-וון המכוער עוד בגיל 12, שעה שנראתה כבר כבת 16, היתה העלמה נובק כמעט מכוערת. גבוהה ורזה, בעלת פנים ומבט ש לא אמרו כלום, לא עוררו עניין באיש. מספר רת היא על אותה תקופה: "הייתי בחורה ביישנית ומסוגרת. לא ידעתי להמציא ב'

לה להופיע בתפקיד ראשי בסרט החיף, עם פרד מק מוריי.

ההצלחה לא סיחררה אותה. היא לא עברה לגור בארמון או בוילה משלה, המ' שיכה לגור במעון הנשים שבאולפן. בזמנה החופשי, הלכה יחד עם שחקנים מתחילים, לקורס דרמטי. כל הוליווד התבוננה בתמהון בתלמידה בת ה-22 שזכתה בתפקיד הראשי בסרט הכי מבוקש של השנה: 'פיקניק, עם ויליאם הולדן.

תוך 19 חודש חוללה ממש נס, בהעלותה את הכנסות חברת קולומביה באחוז ניכר. כיום נחשבת היא למתחרה הרצינית ביותר למרילין אחרת — מרילין מונרו-מלר.

★ ★ ★

קשה מאוד לבררזון שהפך ברבור ל' השלים עם המציאות החדשה. קים הינה בסך הכל נערה תמימה וילדותית, המעידה על עצמה שהיא צוללת לים חלומות הור' פכת אדם אחר, כשהיא מתחילה לשחק בפני המצלמה. במציאות, היא עדיין ביישנית, צנועה, מאמינה באמונות תפלות ונועצת ב' רואי מזלות.

כמעט ואין לה חיים פרטיים, למרות כל השמועות הרודפות אותה. כשראו אותה ב' פאריס ורקדו בחברת המפיק מריו בנדיני, יחסו לה הרכילאים אהבה חדשה. כשהופיעה בפסטיבאל קאן בלחית עלי חאן, שוב יחסו לדבר משפעות רבות. למעשה, ידידה היחיד הוא מק קרים, בעל קולנוע הוליבודי. על השאלות בדבר תכניות נשואים, היא משי' בה: "היה זה מוזר להסתובב בעולם עם שם כמו קים קרים."

למרות הצהרה זו, היו נישואי הוגז קרר בים, לולא איומי חברות הסרטים שהיא תאבד את הקריירה שלה, באם תחתן. ומה לא ע'שים למען הקריירה?

הצלחתה המסחררת של קים נובק נובעת מן העובדה שעם כל דמיונה לכוכבות המין המפורסמות של הוליבד, הרי היא טיפוס שונה לגמרי על הכד — טיפוס חסר חלגרות, מלא רוח תמימות, כשרון-משחק ועם זאת, מיניוה.

אם כי הוצג עד כה בישראל רק אחד מ' סרטיה פיקניק, ואילו שאר סרטיה יוקרנו בחודשים הקרובים, הספיקה הופעתה בסרט זה להקנות לה את תואר כוכב השנה.

עות הגיעה ללוס-אנג'לס. שם הצטרפה אליה אמה, כדי לעלות פעם בחייה לרגל להור' ליבוד, המכה האמריקאית. יחד החליטו ה' שתיים למצוא תפקיד עבור מארילין הקטנה.

★ ★ ★

ביום הראשון הלכה הגברת נובק ה' צעירה לסוכנות לרישום סטטיסטיים ל' סרטים, קיבלה תפקיד כניצב בגיורה הצר'

חברה. כשאני נזכרת באותה תקופה אני רוצה לבכות. לא הייתי מאושרת. בגיל 12 עבדתי כדוגמנית לצילומי פירסומת לבשר חזיר. הבחורים בשכונה לא הסתכלו עלי. אבל כמו כל הבחורות אהבתי תמיד בחורים, שלא הכרתי אותם כלל. אילו אחד מהם היה מסתכל בי, הייתי מתה במקום. הברחזון המכוער, שאיש לא רצה בו,

קים נובק וויליאם הולדן ב'פיקניק'

פתיית. שם גילו אותה.

מנהל הבאלט שם אליה לב: "יש כך חיים," אמר לה, "רק לאחת במאה המופ' עות בסרטים יש חיים."

מכאן הלך הכל בקצב מהיר כבכל סיפור הוליבודי הגון: מבחן-כד קצר באולפני קור' לומביה העניק לה חווה שכמוהו לא ניתן מעולם לבחורה חסרת נסיון מקצועי. ניתן

החליף מקצועות במהירות מפליאה. תוך אר' בע שנים הספיקה קים לעבוד כציירת גלרי' יות ברכה, זבנית, נערת מעלית, עוזרת סיים ומשיגות אורווה, ועוזרת לרופא שר' ניים.

אחרי הלימודים, הפכה קים נערת סיר' סומה, שנסעה מעיר לעיר כדי להפיץ מכר' נות'כביסה של ג'נרל אלקטריק. באחת הנס'י

השלבים אל התהילה: כוכב השנה בגיל 20, 17, 15, 13, 11

ברווזון מכוער היה לברבור אצילי

חרשו נא לי לברככם לקראת השנה החדשה. ברכות כג' שנת בניין ויצירה, אני משאירה לאחרים. אני מברכת אתכם שתקבלו המון מכתבים, המלאים כולם ספרות, תיאורון, קולנוע, פסיכולוגיה וכל חשאר, שתמצאו המון תמונות, ותכונות המון מכתבים לרות.

★ ★ ★

תוכנית לשעות הפנאי

מכתב זה נכתב על ידי שני בני מיעוץ סים (987/1026), בעברית היכולה לבייש גם תלמיד שביעית. הם מספרים כי הינם פקידים במשרות אחראיות, משכילים וי מבלי כל הזמן בחברה עברית, שני צעירים אלה, בני 22, מרבים לטייל, לשמוע מוסיקה ולאסוף בולים. מאחר ואין לנו תוכנית מתאימה ל שעות הפנאי שלנו, אומרים הם, "היינו מבקשים ליצור לנו חברה מתאימה

ג'נלמן וברונטית

פעם, בשכבר הימים, היו עלמות עדינות משירות, בתנועה נחמדה של רישול, ממחסות, כדי למשוך את האביר, כיום, חן עושות זאת בתמונות.

יודעים מה? הבה נעשה את העסק גלוי וחוקי. שלחו כל תמונה שתמצאו, ואם יש בה משחזר אפרסם אותה ברצון אני אפילו אפתח מדור חדש קבוע, במיוחד לצורך זה. אך היו נא מקוריים יי תר באשר לחרוך.

ובכן, תמונה זו נמצאה, כביכול, בי מונית שירות בתל אביב, על ידי ירושלים מ. סימחוני: "ג'נלמן המעדיף ברונטית יות מחפש את בעלת האביזר."

★ ★ ★

שני אחרי קוואזימורדו

שמענו מה יש ל(987/1027) הרחובות תי לספר על עצמו: בימים טרופים אלה, כשהמדינה נמצאת במדורן כלכלי-סוליטרי-חברתי-דורי וכי... כשהרורה האנושית של ה אומה הישראלית מנוצלת עד תום בכר בוש השממה ופיתוח הארץ, נקראות מ טב בנות ישראל למערכה חלוצית חדשה, לכתוב לחתום מטה מכתבי רוח ומליצות, אשר יסיגו את חששותיו בדבר שיפור היחסים המדיניים בין ישראל וערב.

"חוק ממכתבים כאלה, אני יודע ל גנן על שלושה כלי גנינה: עצבים, רדיו ופטיטיו. בתחרות יוסי השגתי מקום שני אחרי קוואזימורדו, הגבן מנוטר-דאם, בדרך כלל אני בן 20, בוגר צה"ל, חבר קיבוץ לשעבר, צבר שהספיק להגיע לכל המקומות הנקראים כיום רצועה עזה, מממלכה ההאשמית והלבנון, עד הליאטיא..."

★ ★ ★

רק לא ירושלם

הסוענות (987/1028) הן שתי נערות ירושלמיות הסוענות כי אינן רוצות להתחתן מודעת פרסומת בה מתגלות כל מעלותיהן, כר לל מבנה מיו, אנומי ואנטרופולוגי. אך אין הן מתנגדות לקראת על הגיל ממכתבי אחריה. הן אומרות כי רצונן לקיים יחסי ידידות בעזרת בולי דואר, את הידידות חוסמות בנות 17 אלה בפני ירושלמים, משום שגם הן כאלה, אין הן מעמידות תנאים שום מגבלות ל בלתי-ירושלמים שיתכבדו אליהן.

★ ★ ★

יהודי באלג'יר

כנראה שהמצב באלג'יר לא כל כך נורא, אם יכול אדם לכתוב משם מכתב

תבים לאמתכם הנאמנה. כפי שאתם רואים, אני מתפוצצת מגאוה ושביעות רצון עצמית. הרי לפניכם, נערות, מכתבו העברי של (987/1029):

"אחרי שקראתי בהעולם הזה את ה טור של רותי, אני חפץ להתכתב עם נערה ישראלית בת 20-17. התכוונות שלי: סטודנט החושב ללמוד באוניברסיטה של ירושלים בשנה הבאה; דובר צרפתית ואנגלית היטב, אך אשמח להתכתב בעברית.

"אני יהודי, אורח צרפתי בעיר אל-ג'יר."

כל מה שאני יכולה לומר הוא: אולי להילה!

★ ★ ★

השוב: עבר תנועתי

שתי חברות (987/1030), אחת חל-אביבית, שניה ירושלמית, רוצות בהתכתבות עם שני חברים תל-אביביים. לא איכפת להן אם יהיו יפים, מבוערים, סתם חבובים. מה שכן איכפת להן, הוא שיהיו "בעלי עבר תנועתי וממשיכים ללכת ברוח התנועה."

שתיהן בנות 17, השתייכו עד לפני זמן קצר, לתנועת הצופים.

עולבי החיים והסמכה

מה אתם יודעים? יש לי הצלחה גם אצל בני 12! אפילו הם פונים אל דודה רותי בחיפוש אחרי נשמה-אחות. כותב (987/1031) בכתב יד עגול ומאומץ: "חשבתי את עצמי לחוצפן כשישבתי לכתוב מכתב זה, כי אני רק בן 12 שנה וחמשה וחצי חדשים. אבל בכל זאת ניסיתי לכתוב אלייך, כי חברת הבנים נמאסה לי כבר."

"אני גורא משתעמם ואני כל כך בודה, ולכן אבקשך שמא תוכלי לקשר אותי על ידי מדורך עם איור נערה בת 12 עד 12.5. כל מה שאני דורש ממנה, הוא שתהיה נחמדה עד יפה (הוא לומר מהר, לא?), שתדע לצחוק בזמן ולהיות רצינית בזמן הנכון, ואני מבטיח לה ש תהיה לה התכתבות מעניינת אתי."

"עלי אני יכול לספר אוהב ספי רים כגון דיטה בת אדם ועולבי החיים, ושונא ספרי חסמבה, וחוש הומור יש לי, ובלמידים אני טוב."

כפי שהנכם רואים, מכתבו של בן ה 12 (וחמשה וחצי חדשים), אינו שונה מעשרות מכתבים של בני עשרים. הוא רק לא ציין שהוא יכול להתכתב על כל נושא שבעולם ואוהב קולנוע.

★ ★ ★

הנפש במערומיה

למרות שאין היא בודה כל כך, רוצה (987/1032) בת ה 19, להכיר עוד אר שים. מספרים עליה שהיא יפה, אך מטעמי ענוה היא אומרת שהיא מוכנה להוריד מן המחיר, לקבץ שהיא חייגית. ככל נערה קלאסית היא, חובבת אמנות לשטחיה השונים, וגם ספורט השחיה. היא סבורה, כי במכתבים, מתגלה נפשו של האדם בכל מערומיה, ולכן רוצה היתה להתכתב עם צעיר נבהיר וקר מה ובוגר חיוני. במשך זמן מה, עד ש תכריזו פנים אל פנים. היא מתרצת את ציון חציגויותה, "כדי שניעים יהיה לאדם לחשוב שלא קוף מתכתב אתו."

ספרים

תרגום

כוח היה זיאבו

זאב ז'בוטינסקי (מאת יוסף ב. שכטמן, עברית — דוד סיון, הוצאת קרני, 472 עמ'). באחת האסיפות הציוניות, אשר נערכה בשנת 1898 בברן, שווייץ, הופיע צעיר צנום, שחור שיער וממושקף, אשר נראה כבן 17. הצעיר ביקש את רשות ההדיוור, הכריז כי היהודים הינם מורס באורגניזם של מדינות אחרות, וכי רק עליה כללית לארץ-ישראל עשויה להציל את העם היהודי מכלייה.

לרוע מזלו של הנואם הצעיר תורגם נארו מן הרוסי לגרמנית על ידי מתורגמן נבצר מדעת. הכריז המתורגמן: "הנואם הינו אני טישימי מוחלט. הוא מיצץ לנו להסתתר בארץ-ישראל, פן ישחטו את כלנו."

נאום מסולף זה ציין את ראשית הקריירה המדינית של זאב ז'בוטינסקי. הצעיר, אבי התנועה הלאומית העברית, כפי שהיא מתוארת בסיפור הביוגרפי הגדול של תלמידו, הספר, אשר עריכתו נמשכה 16 שנים, מקיף רק את תקופת 1880-1923, המתחילה בהיחלודו של ז'בוטינסקי ומסתיימת בפרישתו הסופית מן ההסתדרות הציונית. הכרך השני, אשר יתאל את 17 שנות חייו האחרונות של המנהיג הרביעון יסטי, יופיע בימים הקרובים.

עובדות בלתי ידועות. הביוגרפיה, העקבת אחרי פעילותו של ז'בוטינסקי כעיתונאי, לותם למען השפה העברית, מארגן הגדולים העבריים במלחמת העולם הראשונה, אסיר ההגנה הראשון בארץ וחבר הוועד הפועל של ההסתדרות הציונית, שר פועל עובדות בלתי ידועות, העשויות להפחית את אהביו ואיביו גם יחד. אחדות מעובדות אלו:

● הכינוי אלטלנה — כינויו העיתונאי של ז'בוטינסקי — נתקבל על ידי בטעות: הוא חשב כי מירוש המלה אלטלנה באיטלית קית הוא מגוף, בה בשעה שפירושה היה אמיתי היה נדונה, גוף חסר יציבות.

● דם — מחזה בחרוים מאת ז'בוטינסקי, קי, שהוצג על הבמה הרוסית בשנת 1901, היה יצירה פאציפיסטית מובהקת.

● בעת הקונגרס הציוני הששי, שנערך בבאול בשנת 1903, ביקש ז'בוטינסקי להציג טרף אל קבוצת האופוזיציה שהונהגה על ידי פרופסור (או דוקטור) חיים חייצמן. תגובת חייצמן בפגישה הראשונה: "אתה מפרסם לנו! בסנות דומה הגיב גם הרצל על נאומי של ז'בוטינסקי באותו קונגרס, בו דרש הוא הקמת הסתדרות ציונית מיוחדת, ללא כל חיכוכים מפלגתיים. דבריו הראשונים (והאחרונים) של הרצל, שהיו מכונים אל ז'בוטינסקי: "רד מן הבמה. ולא — יורידו אותך!"

● ז'בוטינסקי, אשר העדיף את הפעילות העיתונאית והמדינית על הלימודים, ניגש ל בחינות הבגרות רק בהיותו בן 29. למרות היותו אחד מגדולי סופרי רוסיה באותה תקופה, הכשיל אותו הבוחן האנטישמי ב בחינות התחביר הרוסי.

● בשנת 1920, לאחר שנאסרו ז'בוטינסקי ו חבריו על ידי הבריטים, באשמת אירגון יחידות ההגנה בירושלים החזקות נשק, חתם כל השוב העברי בארץ על עצומת הוזהרות עם העצורים. הרב אברהם יצחק הכהן קוק אף התיר לבני הישוב לכתוב בשבת, כדי לתתם על העצומה.

● לאחר פסק דינם של ז'בוטינסקי ו חבריו, יצא יוסף אהרונוביץ, אחד האבות הרוחניים של מפא"י, עם מספר חברים, לרחוב אלנבי התל אביבי, החליף את שלטי הרחוב בשלטים אחרים שנשא את השם: רחוב ז'בוטינסקי.

● היחסים בין ז'בוטינסקי ומשה שרת היו תמיד ידידותיים ביותר. בשנות העשרים, כאשר יצא שרת ללונדון, שאל תחילה בן עצמו של ז'בוטינסקי, היות ונודע לו כי ז'בוטינסקי מתנגד בכל תוקף ליציאת צעיר רים עבריים להשתלמות בחוץ-לארץ. ז'בוטינסקי לא זו בלבד שהירשה לו לנסוע, אלא אף השיג לו משרה בהנהלת ההסתדרות הציונית בלונדון.

● המחמאה המקורית ביותר ניתנה לז'בוטינסקי על ידי הסופר הרוסי הגדול, אלכסנדר דר קופרין. אמר קופרין באחת מהרצאותיו באודיסה: "הוא כשרון מלידה, אשר יכול היה לגדול ולהיות נשר בספרות הרוסית. 'ומה עוללתם לו לנשר צעיר זה? סחבתם אותו לתחום המושב היהודי קצצתם את כ נפיו, ועוד מעט והוא יהיה מן הסתם לתרנגולת, אשר תקרר בדיוק כמו האחרות."

הווי

צעירים בכוחם

בתניה, הקריש בסאון מושבה-זקנים של חלבן שני עמודים למשאל על ה נושא: "האם מותרת אהבה חפשית בגיו לנו?" הציע, כמו כן, לבחור מדי שנה ב אחת מתשובות המוסד כמיס חלבן.

★ ★ ★

המין החרש

קליפורניה, ארצות-הברית, החליטה עקרת-הבית ארלין לנאות לנסות בפעם הראשונה את כוחה בהדיפת כדור ברזל, שברה את השיא העולמי בספורט זה, נכח ללה מיד במסלחת האולימפית האמריקאית.

★ ★ ★

הכל מותר

תל אביב, חלה נהג מונית זריו בימי שביתת האוטובוסים שלש חדש בתוך מכוניתו: "מותר לעשו! מותר לשוחח עם הנהג!"

★ ★ ★

בורה שחת יסול בה

רוצ'סטר, ארצות-הברית, לאחר ש קיבלה תלונות רבות מקנט באטנס על נהגים הנוסעים במהירות מופרזת ברחוב שלי ביתו, ערכה המשטרה מלכודת לנהגים נחפזים, עצרה חמשה נהגים תוך שעה, ביניהם את קנט באטנס.

★ ★ ★

עד מומחה

תל אביב, טען נאשם בפני השופט כי אינו חייב לשאת תעודת-זהות, כי אחר שהחוק קובע כי חובה זו חלה רק על גברים, הביא את אשתו שהעידה כי חדל להיות גבר מאז איבד את כוח הגברא שלו מדוב סרדות.

★ ★ ★

חינוך חובה

סאיג'ן, הודו-סין, אחרי שנערך סכס גמר בבית-הכנסת המפורסם ביותר של המדינה, שהפך למוסד חינוכי ליצאנויות, חר דיעה מנהלת המוסד כי תחת בקרוב מש מרת שניה, מאחר שמספר הפרוצות הרר צות לחזור לחיים אורחיים גדל מאד מאו עזבו החיילים הצרפתיים את העיר.

★ ★ ★

באשה ובמים

חיפה, קפץ אליהו דואק אל תוך ה בלים כדי להציל אשה טובעת, גילה כי היתה זו אשתו לשעבר, העלה אותה ב שלום לחוף, הציע לה נשואין מחדש.

★ ★ ★

מירידי ישמרינו

אוקינאווה, לאחר שהאמריקאים דר שו מנשיא האוניברסיטה המקומית לנ קוט בצעדים שימנעו הפגנות נוספות של סטודנטים נגדם, גירש הנשיא ששה סטודנטיים מהאוניברסיטה, ביניהם שלושה היועצים כאוהדים מושבעים של האמריקאים.

★ ★ ★

מקומה של אשה

הוסטון, ארצות-הברית, נכנס פול אני דרסון למסעדה, הומין ארוחה דשנה מאשמו המלצרית, ורק את המגש עם האר כל בפניה, שבר את כל הכלים שהיו ערו הסביר אחר כך למשטרה: "לא מצא חן כים על השולחנות, חיבל ברכוש המסעדה, בעיני שאשתי עובדת במקום עלוב כזה."

★ ★ ★

ערבי, דבר עברית!

עכו, הציע תייר מארצות-הברית ל צעיר ששימש לו מורה דרך בין עתי קות העיר ננסו אתו חזרה לאמריקה, ל שמש שם מדריך במועדון לנוער יהודי, גילה במאוחר כי המדריך הינו ערבי בשם מחמד דרואן.

ספר זכרון

שנה יתרה טובה

בראש השנה תענוג לקרוא בעיתונים. אין כמעט אדם אחד שלא מוצא לנחוצו לאחל לי כל דבר טוב שבעולם, בתנאי שגם הוא לא יפסיד כמובן. לכן כל בתי-החרושת למתקנים מברכים את הקוראים ב"שנה מתוקה", בזמן שהקבלנים מציעים דחוקא, "שנת בניין" וקופת-חולים רוצה "שנת בריאות" בשביל לא להעלות את המס האחיד. האזלמים המושכרים לחתונות מאחלים (תוך כדי קריצה ערמאמית) "שנת שמחות", יצרני המשקאות מבטיחים "שנת רווייה", פירסום סקנדנטי מאחל כמובן "שנת פירטומות" ומשה זילברפרב, המוכר את המקדחים האלה המטרסרים בכבישים, מאחל (לא לעצמו — לנו) "שנת סליה רבתה". ויותר מכולם הגדיל לעשות בית-החרושת סופר-פלסט בבני-ברק, שקישט את המודעה שלו בציור של מושב בית-שימוש ועלייו הכתובות: "מכסה פלסטיק גמיש מיוחד מבודד את לקוחותי בשנה טובה ומבורכת". פלא שהוא לא הוסיף: "ומאחל לכל אלה הבאים אתו במגע הדוק ויומיומי שנת הקלות בהתיריציאה ושנת מים רבים".

אז לכל אלה שטרם הספיקו לברך כהוגן, אני מציעה כמה מודעות טובות, לשיפור העסקים בשנה הבאה. יצרני המטרסות ושאר מוצרי צולוויד — "שנת יצירה שופעת לסרט הישראלי המקורי". יצרני העטים — "שנת כתיבה וחתימה טובה". יצרני טידי הלילה — "שנת גידול העלייה הפנימית והריבוי הטבעי". בית-החרושת לנייר — "שנת ברכה לספרות העברית הצעירה". סוחריו הדגים — "שנת ריבוי עיתונים חדשים".

העולם הרב העריכת גילי גלי

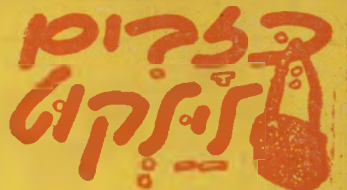
חילון גילי המקוצר

וכו' — סימן הבא לרמז לאחרים שאנו יודעים בעצם הרבה יותר ממה שאנו יודעים.

אשה — יצור המסוגל לשוחח חצי שעה תוך כדי עמידה ליד הדלת, מחוסר-זמן להיכנס פנימה.

דייקנות — תכונה שבעזרתה אתה יכול לבזבז את זמנך שלך.

שמועה — דבר הנכנס לאוזן אחת ויוצא לאוזן אחרת.

הוכחה של מ. צ.

זה היה ביום המישחק הגדול בין ה' גבחרת שלנו לבין הרוסים, ברמת-גן. מיד אחרי המישחק, התחילה ריצה אור-לימפית למכוניות. היה בלגן שלם. כל אחד רצה להיכנס ראשון לאוטובוסים ונוצרו פקקים כאלה גדולים, שהעניין לא היה זו לעולם. עד שפתאום הופיע שמוליק המ.צ. הוא מיד ניגש לעשות סדר. "שימו לב!" הוא קרא לקהל. "אל תיחפזו. היכנסו לפי הסדר: אחד חייל, אחד בן-אדם".

אריה בן-יהודה, תל-אביב

משמעת צבאית

פעם אחת, שמואל היה מאמין את ה' טירונים שלו בתרגיל-סדר. והוא נורא התרגז מהטיטום שלהם. "שמואל, ימין! שמאל, ימין!" הוא צעק. "אתם אינכם מסוגלים ללכת כמו בני-אדם. אפילו אם אתן לכם שום ביד אחת ובצל ביד שניה, לא תדעו להבדיל בין שמאל ו' ימין. אין לכם טיפה של כוח רצון".

ואז אחד החברה הפליט: "אין דבר העומד בפני הרצון".

שמואל השתגע. "מי אמר את זה?" הוא שואל בשאגת אריה.

החברה התחלקו מיד לשניים. חצי אמר שזה ביאליק שאמר את זה וחצי אמר שזה הרצל. אבל שמואל לא הבין הוכמות: "לא איכפת לי אם זה הרצל או ביאליק. צאו שניכם מן השורה". והוא ביטל את חופשת השבת ל' שניהם.

יואז אריה, קרית מוצקין

חרוז או שניין

הלאומיות היא אמונה

כי מדינתה היא עליונה

על כל המדינות סביבה:

הרי אני נולדתי בה

רוב-קולות בטוח

צדיף על כשרון ויפוח.

לרמות רמאי פדין

יש צדח ותחבולה:

אמור לו האמת פולה.

רק בה לא יאמין.

פעולת לעולם צודקת

לפשל מספר שחקנים בודדים עד לבלי הכירם. (חזשות הספורט) מרכזי דן, תל-אביב

להוסיף להם פילפול ולסגן על להבה קטנה.

ביתר ת"א נוצה בצרפת. (דבר) עדה סלע, רמת-גן

ובארץ התנהג כאילו היה משקל תרנגול לפחות.

לפרוק את ההסגר המצרי על ה' תצללה. (מעריב)

שלום כהן, חיפה הקץ להתעללות.

מר יוסף אריכא שמקצועו מוגדר בספר הנשומים כספריה. (מעריב)

כל אמצעי, כשר בשביל לגרד את הכסף.

תני לו לחיות! תני לו לחיות!

"אם האופים יישבתו, אל דאגה. אני אעשה עוגות מחול." שרית בן-דוב (1:9) זכרון יעקב

צביריניו חמורדיים והוקצנייה

לאחר שפלד (2) למד כמה מלים באני גלית, אמר לו אבא: "תניד לאמא: 'בואי הנה!' באנגלית".

צעק פלד: "אמא! בואי הנה באנגלית!"

אמו לאה מלמד, תל-אביב

בתי גיבה (7:7) רגילה לישון בחדר אחד אתי. יום אחד, כשהיה חם מאד, החלטתי לישון על המרפסת. גיבה סיר

בה בתוקף לישון לבדה בחדר. אמרתי לה שהיא כבר ילדה גדולה ואיננה צריכה לפחד. על כך ענתה גיבה בקול-בוכים: "אבי

בה יותר גדולה ממני והיא ישנה עם מישוה. אפילו הגברת כהן ישנה עם אדון כהן, ורק אותי מכריחים לישון לבד!"

אמה שרה ש., נתניה

החיים והמוות ביד הלשונסקי

שאלו פעם את המשורר אברהם שלונסקי מדוע אינו מחליף את שמו בשם עברי. הירח המשורר רגע והשיב: "בסדר. אקרא לעצמי אברהם לשונסקי".

נערה שמכרה ברחובות סגילות. במסגרת יום הפרח מטעם הליגה זפתה אל שלונסקי בהציעה לעמוד על למלחמה בשחפת. הגיעה גם ל"כסית" דש בגודו פרה.

במקום פרה, אמר המשורר בראותו את הנערה הנאה, "אני מעדיף פה רך".

לא, אדוני, השיבה הנערה המ' בולבלת, "זה פרח שכותבים בחית".

אין דבר, המשיר שלונסקי, את החטא אני מקבל על עצמי."

פני שלושים שנה נוסדה בתל-אביב אגודת הרוכבים, ופנתה לשלונסקי בבקשה לחבר למענה הימנון. שלונסקי נטל מיד תפריט, הפכו אל צידו הריק, וכתב:

"אגודתנו היא, נאמר זאת בלי היסוס, מיוחדת במינה ואין דומה לה: לכל רוכב, יש רק מלמטה סוס. אצלנו — גם למטה גם למעלה".

לתי פקות אינלטיאנציה

עניין של הגיון

1. בשעה מסקר צבאי, שם נפוליון את לבו לאחד החיילים, קסועידי, שלא נשא על חזהו שום אות-הצטיינות. "האם איבדת את זרועך בקרב, ולא זכית באות הצטיינות?" שאל נפוליון. "כן, אדוני, השיב הגידם.

בליהיסוס, תלש נפוליון מעל חזהו את אחד העיטורים והצמיד אותו אל חזהו של החייל האמין. הגידם התרגש מאד, ושאל את הקיסר: "מה היית מעניק לי, אילו איבדתי את שתי ידי?"

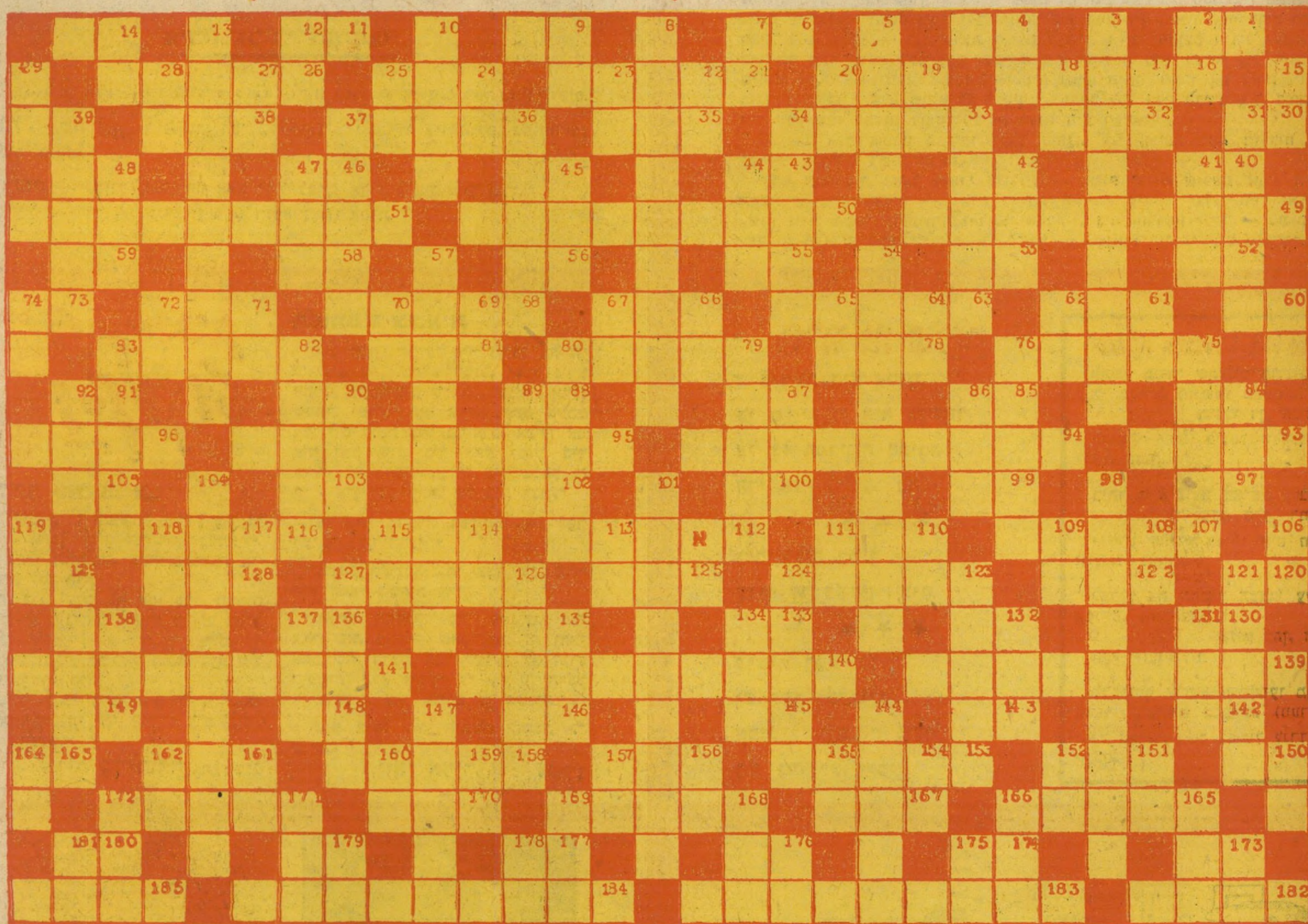
"דרגת גנרל", השיב נאפוליון. בשמעו זאת, שלף החייל את חרבו וקטע את ידו השנייה במכה אחת. השאלה היא: האם היה זה מצידו של החייל מעשה טירוף, שאפתנות חולנית, או אומץ לב פטריוטי?

2. בקאהיר ישנו עץ אפרסמון עתיק יומין, המפורסם בגדלו הבלתי-רגיל. מדי שנה הוא מניב יכול של — אך לא, עשה את החשבון בעצמך. מגודו האדיר של העץ מסתעפים 60 מרכיזים, ועל כל אחד מהם — 20 פארות. על כל אחת מן הפארות ישנם 10 בדים ועל כל בד שני מתפתחים שלושה פירות. כמה אפרסקים מניב העץ מדי שנה?

1. אלו אלו את שלונסקי כיצד לקרוא בעברית צחה לבעל שאשתו בוגדת בו ומצמיחה לו קרניים.

אם זו אצלה הפעם הראשונה, השיב המשורר, "יש לקרוא לכך קרן היסוד. ואם פעמים רבות — קרן קיימת".

תשבץ ענק

39. הפעולה העיקרית בבתי כנסיות; 41. חשק; 42. חמש פחות חמש; 44. רעה; 45. תעלת שופכין; 47. חיכ מקי; 48. חלק הגוף התחתון; 54. אחד העמקים החמים בארץ; 57. תורת החי; 60. יותר ממריר; 61. בלעדיה אין להבה; 62. גבוה; 64. ששים ושתיים; 65. כלי מיטה; 66. מספר שערי הסומאה; 67. מפקד פלוגה; 69. חיטה; 70. גדול הסופרים האדישאים החיים; 71. מו"ל ירושלמי; 72. יום החג בעומר; 74. אויב רגיל; 75. מולדת; 76. הכנסה לתוך כלל; 79. מהכת הכתיבה; 80. מה שהמוזות נותנות; 82. חולדה, בתנ"ך; 83. תפקידו של מורה; 84. הגיבור האמיתי של הכיפה האדומה; 86. מידת נפח קדומה; 87. עשיו לרבקה; 89. בירת הגליל; 90. ציר יהודי בעל שם עולם החי בצרפת; 92. סופו להיות לחיש; 98. העמק בארץ; 101. לעזרת כל הפצועים; 104. יוצר ריקוד; 106. כלי חקלאי; 108. מקצוע צבאי; 109. גייד; 110. אלוהים; 111. הכהן; 112. כלי בשחמט; 113. מפקד עמדה; 114. ראש ללא ראש; 115. חוזה לכל חי; 117. מלת השלילה באל"ף רבתי; 118. מה שעולה, דרך קבע, מים המלח; 119. חלק זה של המקלע מושען בעזרת המכתוף לכתף; 121. מלך ביהודה; 123. ספר תנ"ך; 124. שימח; 126. בית השומר בכרם; 127. שומה; 129. מבצר; 131. אויב הקרקע; 132. עדיין נהוג לאוטובוסים ולקולנוע; 134. יקר מכל; 135. אחת מתר פעות החורף; 137. מכוניות, בלשון צהלית; 138. כבד פה; 144. בפי כלב נושק; 147. חוזה לכל חי; 151. יש לכל ארצות-הברית וילסון; 150. צוק סלע; 151. יש לכל אדם; 152. ראש מדינה אסיאתי; 154. רביאלוף; 155. הוא ללא הא; 156. מלת השתקה; 157. שמו הפרטי הוא סינגמן; 159. אות; 160. מלת הכללה; 161. רעל; 162. אבי שלושת הבנים; 164. נוול אדום; 165. סיהר; 166. מן דוד אדום; 168. מוציא לאור; 169. **ממציא** כרמל מזרחי; 171. עיר בקרבת תל-אביב; 172. בלעדי; 173. במרכז הפנים, על-פירוב; 175. בנמצא; 176. בן שותים סמפו; 178. עמוד כפול; 179. ראש ללא שין; 181. ממציא הטלפון.

לו בנים חשוב כמו זה; 130. מר ברוש ממנה עליו; 132. מקום מקובל למימצאים ארכיאולוגיים; 133. יש אדם שכל כוח נהיר לו; 135. אליל מרתני קדום; 136. בן יהודה; 138. אילן; 139. עיתונאי ועסקן ציוני כללי ידוע; 140. יישוב בשומרון; 141. ינאל דין, ולא הרמטכל; 142. יפו ללא חו; 143. לא קשה; 145. מספר פרקי קהלת; 146. שירות תחבורה; 148. לו היה בספר שופטים פרק נוסף היה זה פרק זה; 149. אחי דיגה; 150. הצעיר בצאן; 151. בדרך כלל מביעים השתתפות בו; 153. מוזה המפא"י; 156. בשר הוא פשוט קרוב משפחה; 158. היא בחדאי איגנה שלום, אפילו לא שביתת-נשק; 161. קצין נמוך בצה"ל; 163. בת-קול; 165. תערוכת; 167. ארגון ספורטאים אקדמיים; 168. הפלישה ממנו טרם התחילה; 170. האדם הראשון; 171. עיתון יומי מפלגתי; 173. "לא ... לא גיבור, לא מלך"; 174. מספיק; 176. צורה גיאומטרית; 177. איש רע; 179. אות יוניות; 180. פרק בראשית בו משתנה שם יעקב לישראל; 182. חצידתה השמינית נערכה לאחרונה; 183. דויד בן-גוריון; 184. אכא; 185. העיר הדרומית בארץ.

מאונך: 2. סמל המציין יחידה צבאית; 3. כתיבת הארץ; 4. המשקה האהוב על הבריטים; 5. בעל דרך של עפר; 7. תשובה אוטומטית לקריאה; 8. אהבת החכמה; 9. פרק תהילים המציע ללכת ולרנן לה, להריע לצור ישענו; 10. תוצאה שכיתה של הריון הר; 12. בן נוח; 13. מדע המחצבים; 14. "לא ... להם ולא ידברו"; 15. תחמושת הקשת; 17. מנשה ליוסף; 18. "עמדו מים כמו .. נוזלים"; 19. מלת איסור; 20. עוף דורס; 22. אחי יפת; 23. גדול מפכית; 24. ידיד; 25. מרדכי בנטוב; 27. רחמים נסים; 28. אויב; 29. שם תואר שהיה הולם מאד קיץ זה; 31. יש בארץ המסיפים להגברתה; 33. תפקידו של כל זבן המכבד את עצמו; 34. בשבת, אחר פרשת השבוע; 36. שחקן הימיה; 37. ירידה, במונח יותר מקובל;

מאונך: 1. אסור להגיד בה; 4. שם קיצור לנשק קל; 9. האטית בחיות; 11. דרישת שלום; 14. כדי שלא, שמא; 16. ממציא תנובה; 19. שגריר ישראלי; 21. כל אחד זקוק לראשונה; 24. משלחת הקניות של ההגנה; 26. כלי הובלה פרימיטיבי, אך שימושי גם בחברה המודרנית; 30. אוני; 32. מיכל המים המדברי; 33. לשון נמלצת; 35. הקלף הכמעט טוב ביותר; 36. צורת שיכון ישראלית ההולכת ומתחלשת; 38. "עלי ..."; 39. אחד מכני ההגנה; 40. מספר פרקי טשיי; 42. אבל; 43. בן בקר; 45. קריקטוריסט; 46. יועץ כלכלי יהודי-אמריקאי שחור לארצות; 48. חוטם; 49. אחד המקצועות החשובים בכל לימוד צבאי; 50. לפי הגדרה אחת זאת תורת השקף בעזרת מספרים; 51. תורת המכונות; 52. עני; 53. ".... וועף"; 55. קיצור לא מקובל לרביטוראי; 56. ".... ארונה המלך"; 58. טון; 59. נזכר למעלה; 60. מלת שאלה; 61. סופה של כל סיגריה; 63. הענקת התואר לרב; 66. מפלגה קואליציונית; 68. היא נסתלקה מישראל; 71. אחד הסמלים על הדגל הסובייטי; 73. מנהיג נאצי שצנח בשעת המלחמה בבריתניה; 75. תפקיד; 78. איש האיגוד המקצועי; 79. אריזה; 81. יש האומרים כי מוטב כזה לשועלים מאשר זנב לאריות; 82. התקדמות בכיוון אחורי; 83. טהור; 85. מושב מלכותי; 87. גב; 88. מיסד בצלאל; 90. וילא תעשהו; 91. גוג קצין ראש; 93. הדבר החיוני בעיסה; 94. העיר היהודית השנייה בעולם; 95. מדע כתב היד; 96. המגלה של ברכה צפירה; 97. בן; 99. הפרק לפני האחרון בספר במדבר; 100. תואר כבוד בריטי; 102. המלה העברית הבלתי אהובה ביותר על ב"י; 103. מלה שכיתה בעשרת הדיברות; 105. מלטה היא כזה; 107. אקדמיצי של ציר או שגריר; 110. יש המוצא אותה מר ממות; 112. העבירה מלשון ללשון; 114. אגף במטה הכללי; 116. מה שהבנק גותן למי שלא זקוק לה; 120. חדר מגורים לא נוח בתל-מנד; 122. תופעה מטאורולוגית; 123. יש לאהוב אותה ולשנוא את הרבנות; 125. שיטת דוב יוסף; 126. תפקיד צבאי; 128. מהבת; 129. מי שאין

פרס עשר ל"י יוגרל בין פותר' תשבץ זה